

Plenaire 44

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

4 juni 2008

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de kinderopvang in Vlaanderen	
Motie van aanbeveling	18
Actualiteitsmoties	18
ACTUELE VRAAG van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een evaluatie van het Participatiedecreet Onderwijs	18
ACTUELE VRAAG van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de vernietiging door de Raad van State van het subsidiebesluit voor muziekverenigingen	
ACTUELE VRAAG van de heer Piet De Bruyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de vernietiging door de Raad van State van het subsidiebesluit voor muziekverenigingen	20
ACTUELE VRAAG van de heer Marc van den Abeelen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veroordeling van Vlaamse ambtenaren in een dossier van illegaal storten van afval bij wegenwerken en de verantwoordelijkheid ter zake van het Vlaamse Gewest	24
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van het arrest van het Grondwettelijk Hof betreffende de zorgplicht in het Natuurdecreet	26
ACTUELE VRAAG van de heer Ward Kennes tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de kwaliteit van het zwemwater in Vlaanderen	28
ACTUELE VRAAG van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de conclusies van de studie van het Vlaams Vredesinstituut betreffende het economisch belang van militair onderzoek en ontwikkeling	29
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Vera Dua tot besluit van de op 15 mei 2008 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de inhaaloperatie inzake de bouw van sociale woningen – 1692 (2007-2008) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	32
ACTUALITEITSMOTIE van mevrouw Monique Moens en de heer Jurgen Verstrepen tot besluit van het op 4 juni 2008 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van de kinderopvang in Vlaanderen – 1726 (2007-2008) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	32

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Marijke Dillen, Marie-Rose Morel, An Michiels, Greet Van Linter en Agnes Bruyninckx tot besluit van het op 4 juni 2008 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van de kinderopvang in Vlaanderen – 1727 (2007-2008) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	33
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	33
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	37
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	37

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 14.01 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van volgende leden:

Cindy Franssen, Sabine Poleyn, Gerda Van Steenberge: gezondheidsredenen;

Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Else De Wachter, Dominique Guns, Veerle Heeren, Margriet Hermans, Michèle Hostekint, Jan Penris, Jan Peumans, Leo Pieters, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Miet Smet, Felix Strackx, André Van Nieuwkerke, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Paul Wille: buitenslands;

Vera Jans, Jul Van Aperen: ambtsverplichtingen;

Martine Fournier: familieverplichtingen.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 60/31*)

ACTUALITEITSDEBAT over de toekomst van de kinderopvang in Vlaanderen

De voorzitter: Dames en heren, het debat is geopend.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de minister, dames en heren, nu veel van onze collega's in het buitenland verblijven, zullen wij het over een binnenlandse aangelegenheid hebben. Het is een onderwerp dat de laatste maanden

permanent de pers haalt, namelijk de kinderopvang, of laat ons liever zeggen: het gebrek aan kinderopvang.

Ik wil u feliciteren, mijnheer de minister, met het feit dat u de Vlaamse Regering hebt kunnen overtuigen om meer middelen vrij te maken voor de kinderopvang. Die felicitaties zijn gemeend. Alleen, ben ik zo kwaad geworden toen ik hoorde welk compromis u zou willen financieren met dit mooie geld. Mijn centrale vraag is: waar wil u in godsnaam met de kinderopvang in Vlaanderen naartoe?

Ik denk dat we absoluut verkeerd bezig zijn. Een jaar geleden stonden we hier ook. Mevrouw Vervotte was toen nog dienstdoend minister. Zij was er toen ook in geslaagd om van de Vlaamse Regering extra geld los te peuten: 18 miljoen euro werd toen in een plan flexibele kinderopvang gestoken. Dat was een compromis tussen de meerderheidspartijen. Open Vld, met mevrouw Ceysens als fractieleider, had eindelijk door dat kinderopvang thuis mogelijk was via dienstencheques. CD&V hamerde op gemandateerde voorzieningen die er zouden voor zorgen dat er later en vroeger kinderen zouden worden opgevangen. Sp.a kon er zich in vinden omdat er doelgroepwerknemers zouden worden ingezet.

Ik heb u onlangs een vraag gesteld over de uitvoering van dit intussen één jaar oude plan, mijnheer de minister. Ik moet zeggen dat ik alleen maar kwader geworden ben, want dit geld is niet besteed aan kinderopvang. De cijfers zijn onthutsend, collega's. U hebt het ook in de media gelezen – twee dagen voor ik het antwoord van de minister kreeg, stond het al in de krant, dat gebeurt nogal wel eens – het aantal dienstencheques dat intussen werd verkocht, is nul. Nul.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: De regering heeft de afgelopen dagen beslist om het systeem van de dienstencheques eenvoudiger te maken. Zou dat geen oplossing zijn? Of een deel van de oplossing?

Mevrouw Mieke Vogels: U zit in de regering. U hebt het systeem vorig jaar goedgekeurd. Ik heb toen al gezegd dat het niet haalbaar of realistisch was. Ik krijg nu gelijk. Er zijn er nul verkocht.

De heer Sven Gatz: Dat zei u om andere redenen. U bent er principieel tegen. Dat is een ander debat.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat is een ander debat; dat gaan we nu niet voeren.

In het plan flexibele kinderopvang waren 111 voorzieningen gepland, 18 zijn er ingestapt in het systeem. Het

aantal doelgroepwerknemers in dienst, lieve vrienden van sp.a + VlaamsProgressieven, is nul. Nul.

Dat wil dus zeggen dat van de 18 miljoen die vorig jaar werd ingeschreven in de begroting voor de uitbreiding van kinderopvang, er geen nul, maar tien percent werd uitgegeven, mijnheer Sannen. Dat vind ik erg, want vorig jaar gaf uw meerderheid aan de bevolking de indruk dat er vooruitgang werd geboekt, dat er oplossingen werden geboden. Vandaag is daar niets van waar: het is één grote flop geworden.

Mijnheer de minister, als ik vandaag zie dat er een nieuw compromis gemaakt is, deze keer voor meer dan 28 miljoen, dan denk ik: in godsnaam, waar zijn we mee bezig? Hoe realistisch is dit plan? Ik overloop het even. U zet met de CD&V opnieuw in op de erkende voorzieningen: 5,3 miljoen euro en 1000 bijkomende plaatsen. Dat lees ik in de media. Is dit realistisch? Hoeveel van die plaatsen hebt u geprogrammeerd in de kinderdagverblijven en hoeveel in de diensten voor onthaalouders? U weet dat de eerste veel duurder zijn dan de tweede. Als u plaatsen programmeert in de diensten voor onthaalouders, dan weet u net zo goed als ik dat het vandaag heel moeilijk is om bijkomende onthaalouders te vinden en dat er nog altijd geen oplossing is voor het statuut van de onthaalouders. Paars-groen heeft destijds een eerste sui-generis statuut gemaakt en er werd beloofd dat het na vijf jaar zou worden geëvalueerd, maar er wordt nog altijd op die evaluatie gewacht. U kunt vandaag dus weer zeggen: “bijkomende plaatsen in de erkende en gesubsidieerde sector”, maar als het gaat over diensten van onthaalouders, dan zijn die plaatsen niet zeker en bijzonder precair.

De VLD stelt: “6,05 euro, de uitbreiding van de zelfstandige kinderopvang”. Om wat te doen? Meer kinderen opvangen door de capaciteit van de zelfstandige kinderdagverblijven op te trekken van 22 naar 28? Wordt de leefbaarheid van de zelfstandige kinderdagverblijven daarmee verzekerd? Hun economische leefbaarheid is immers het grote probleem. De sector zelf heeft de grootste twijfels, en in mijn ogen terecht, want als de capaciteit wordt uitgebreid, dan zal men – overigens terecht – moeten beantwoorden aan bijkomende normen. Ik hoor altijd spreken over de brandveiligheid. Brandveiligheid wil zeggen: zware investeringen. Uitbreiding betekent ook extra personeel. Op dit moment kan een zelfstandig kinderdagverblijf de personeelskost niet ophoesten en als het die wel ophoest, worden de mensen onderbetaald, gewoon omdat de kinderdagverblijven anders economisch en financieel niet leefbaar zijn. Hoe realistisch is het om te denken dat er door deze maatregelen extra plaatsen zullen komen in de zelfstandige kinderopvang? Ik heb daar de grootste twijfels bij.

Sp.a heeft de belofte van voorzitter Gennez op 1 mei, gerealiseerd gezien: 17,5 miljoen euro voor de toegankelijkheid als de kostprijs van de dagprijs in de zelfstandige

voorzieningen geplafonneerd wordt. Een ‘sociale maatregel’ noemt men dat. Collega’s, toegankelijkheid heeft niet alleen te maken met financiële toegankelijkheid. Toegankelijkheid heeft ook te maken met de drempels die door de voorziening worden ingebouwd. Op dit moment kan elke voorziening autonoom beslissen welke kinderen ze aanneemt of niet aanneemt.

Als u zegt dat u de zelfstandige kinderdagverblijven extra zult subsidiëren voor de kinderen die ze opnemen als er met een vast plafond wordt gewerkt, dan is dat maar haalbaar als dat vast plafond hoog genoeg ligt. Als het te laag ligt, zullen de zelfstandige kinderdagverblijven hun rekening maken en dan zullen ze zeggen dat ze er absoluut geen voordeel bij hebben.

Als u de zelfstandige kinderdagverblijven oplegt dat ze ook per dag de prijs moeten berekenen, in plaats van, zoals nu, per maand, dan nemen de onzekerheid en de onleefbaarheid toe. Het is dan de vraag of ze in het systeem zullen stappen.

Ik meende te horen dat de minister zei dat dit bedrag, 17,5 miljoen, genoeg was om een op drie ouders te steunen die met hun kinderen in de zelfstandige kinderopvang terecht willen kunnen. Ik heb sp.a horen beweren dat het om twee op drie kinderen ging. Allicht heeft dit alles te maken met de hoogte van het plafond. Als het plafond laag wordt gelegd, dan zult u weinig opvang van kansarme kinderen krijgen, want dan is dat niet rendabel voor de zelfstandige kinderopvang. Als het plafond hoger wordt gelegd, is het wel haalbaar, maar het gevolg is dat u minder mensen zult kunnen helpen. Ook daarover krijg ik graag een beetje duidelijkheid. Hoe zeker bent u dat u dit bedrag zult kunnen uitgeven om sociale maatregelen te treffen?

Mijnheer de minister, het is alsof u soms bezig bent met een kleurtje te zetten op de muren van een huis waarvan de fundamenteen nog niet af zijn. Het oogt mooi om naar te kijken, maar het is bijzonder gevaarlijk om er te wonen omdat de kwaliteit niet is gegarandeerd.

Wij hebben geen vooroordelen tegen welke opvang ook. Voor ons staat het kind centraal en staat de kwaliteit centraal. Voor ons is het de vraag waar u met de kinderopvang in Vlaanderen naartoe wilt. Ik heb sp.a en VlaamsProgressieven vandaag nog horen pleiten voor kinderopvang als recht voor elk kind, die gratis is. Ik vind dat een heel nobel doel. Ik ben er ook absoluut voorstander van omdat voor mij kinderopvang meer is dan het passen op kinderen van ouders die uit werken gaan. Kinderopvang is een pedagogisch project en een pedagogische visie. U zit nog altijd in de meerderheid in Vlaanderen en zelfs in Antwerpen. Weet u dat in Antwerpen de meerderheid van sp.a-VlaamsProgressieven in de stedelijke crèches, alleen nog kinderen toelaat van werkende ouders? Dat staat een beetje

haaks op uw visie en de visie van sp.a. Dromen mag wel, maar als u tot de meerderheid behoort, moet u proberen om uw dromen te realiseren, anders heeft het weinig zin om in die meerderheid te blijven.

Mijnheer de minister, ik hoor dat u de zelfstandige kinderdagverblijven wilt uitbreiden van 22 kinderen naar 28 kinderen. We kennen die zelfstandige kinderdagverblijven als de minicrèches, die zijn gevestigd in een huis in de rij. De vraag is of het in die omstandigheden verstandig is om van 22 naar 28 kinderen te gaan. Is er aan Kind en Gezin advies gevraagd of dit pedagogisch en kwalitatief verantwoord is? Je zou de parallel kunnen trekken met de kleine en de grote kleuterklassen. De accommodatie van die minicrèches is absoluut niet van die aard dat je in kleine leefgroepen kunt werken.

Daarnaast is er nog de kwaliteit van het personeel. U zult mij niet horen zeggen dat een diploma alleen betekent dat er garantie is. Elders verworven competenties zijn even belangrijk. In een erkend kinderdagverblijf moet iedereen een diploma hebben, maar een onthaalouder moet aan geen enkele vereiste voldoen en in de zelfstandige sector is ook geen diploma vereist. Dat lijkt me van het goede te veel. Hoe kan Kind en Gezin op dit moment de kwaliteit garanderen in al die diverse vormen van kinderopvang?

Aan sp.a wil ik nog het volgende zeggen: hoe kunt u verantwoordelijk dat u nu een aantal maatregelen neemt voor de zelfstandige sector, goed wetende dat de verloning van al die mensen die hetzelfde werk doen, totaal verschillend is en de arbeidsvoorwaarden totaal verschillend zijn? Voor hetzelfde werk een verschillend loon. In een erkend kinderdagverblijf gelden de VIA-akkoorden, onthaalouders hebben een sui-generisstatuut en de meeste mensen in de zelfstandige kinderopvang worden onderbetaald omdat het economisch niet haalbaar is om ze meer te betalen. Ik vind het weinig socialistisch om daar geen aandacht voor te hebben.

Mijnheer de minister, hoe haalbaar is deze keer het compromis, goed voor 28,3 euro? Zullen we hier over een jaar opnieuw staan om te zeggen dat het resultaat nul is of kunt u nu garanderen dat uw voorstel gebaseerd is op cijfers, onderzoek en realiteit?

Waar wilt u in godsnaam met de kinderopvang in Vlaanderen naartoe?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw en mijnheer de minister, mijnheer de minister-president, geachte collega's, terecht is hier gezegd dat kwaliteitsvolle kinderopvang een recht is voor elk kind. Dit is een heel terecht uitgangspunt in dit actualiteitsdebat dat niet enkel gaat over nieuwe maatregelen maar ook over de toekomst

van de kinderopvang in Vlaanderen. Kinderopvang is een recht voor elk kind, maar vandaag helaas nog steeds geen realiteit.

De Vlaamse Regering heeft vorige vrijdag nieuwe maatregelen aangekondigd. Ik kijk ernaar uit om over de concrete invulling meer toelichting te krijgen. Ik wil u feliciteren voor het extra budget dat u hebt gekregen om een aantal concrete maatregelen te nemen, zoals we hebben kunnen lezen in de media. Wat de invulling betreft, moeten we alweer spreken van een politiek compromis met blijkbaar voor elk wat wils. Na de discussie van de laatste weken, waarin duidelijk werd dat er binnen de meerderheid absoluut geen eensgezindheid was maar dat integendeel de meningen sterk verdeeld waren, is er nu plots, out of the blue, een oplossing gekomen. Twee weken geleden profileerde sp.a zich plots als gezinspartij en lanceerde een reeks maatregelen Tussen haakjes: dat komt weinig geloofwaardig over voor een politieke partij die al jaar en dag, zowel federaal, tot juni vorig jaar, als op Vlaams vlak aan de macht is geweest en gedurende al die jaren niets maar dan ook niets voor het gezin heeft ondernomen. Maar, hoop doet leven, en vandaag wilt sp.a ook de kinderopvang inkomensafhankelijk maken.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw Dillen, u zou eens een analyse moeten maken van alle maatregelen die minister Vandembroucke heeft genomen in het onderwijs ten aanzien van gezinnen en voor gelijke kansen van de kinderen in die gezinnen. Dan moet u toch wel een andere stelling innemen.

Mevrouw Marijke Dillen: Dat is toch wel heel beperkt, het beperkt zich tot het onderwijs. Wanneer we kijken naar de ondersteuning zelf, horen we heel veel blabla en aankondigingen, maar concreet vanuit de sp.a is er niets gebeurd. Ik spreek over de laatste tien tot twintig jaar, want zolang is uw partij al overal aan de macht, federaal, spijtig genoeg voor u, niet meer. Het is ook daar dat belangrijke beslissingen moesten worden genomen. Ook daar is er gedurende al die jaren niets gebeurd.

Positief is het idee om de kinderopvang inkomensafhankelijk te maken. Open Vld was wel aanvankelijk tegen en vond dat dat absoluut niet kon. Geen sprake van, luidde onmiddellijk de reactie. CD&V kwam weinig of niet tussenbeide in de concrete voorstellen. Alleen minister Vanackere heeft heel duidelijk gezegd: het is niet haalbaar want het is onbetaalbaar, extra geld wil ik inzetten voor extra plaatsen.

Vandaag is er een akkoord: de Vlaamse Regering gaat investeren in kinderopvang. De mogelijkheid wordt gecreëerd – en ik sta daar achter – om de zelfstandige kinderopvang inkomensafhankelijk te maken want zo

krijgen ook gezinnen met een laag inkomen de mogelijkheid om een beroep te doen op de private sector. Dat is allemaal positief, zeker gelet op de zeer lange wachtlijsten binnen de gesubsidieerde sector.

Met de aangekondigde maatregelen heb ik geen enkel probleem, maar onze fractie mist toekomstvisie. Wij zien geen strategie op lange termijn. Ook blijven er een aantal heel belangrijke knelpunten en onopgeloste vragen. Op de eerste plaats wordt in 1000 bijkomende plaatsen in de gesubsidieerde opvang voorzien. De vraag is of dit haalbaar is. Ik verwijs naar een discussie van enkele weken geleden naar aanleiding van de aankondiging van 3500 bijkomende plaatsen, waar de sector onmiddellijk teleurgesteld op reageerde en stelde dat alles veel te rooskleurig werd voorgesteld. In totaal bleek het niet te gaan om 3500 nieuwe plaatsen – in een aantal was reeds voorzien bij de bespreking van de begroting 2008 – maar ging het eigenlijk om 1600 plaatsen. Ik wil van u, mijnheer de minister, klaar en duidelijk weten hoeveel en welke bijkomende plaatsen er nu effectief op het terrein zullen worden gecreëerd, ten eerste via de begroting en ten tweede via bijkomende inspanningen.

In de private sector gaat u meer mogelijkheden realiseren via financiële stimuli. Zal het verlies aan inkomsten door de bijdragen inkomensafhankelijk te maken, volledig worden gecompenseerd?

We kunnen er niet omheen dat er een heel ernstige dreiging boven dit dossier hangt. Ik spreek zeer duidelijk over de fiscale dreiging. Uw voorstel is wel een goed voorstel voor de zoekende ouders, maar vandaag niet met zekerheid voor de sector zelf. Men spreekt terecht van een vergiftigd geschenk, want de overheidssubsidies zullen mee worden belast, met als concreet resultaat dat de helft van de subsidies zullen verdwijnen via de bedrijfsbelasting.

Mijnheer de minister, wanneer de zelfstandige sector geen zekerheid heeft wat betreft de fiscale gevolgen, wanneer ze niet met volledige zekerheid weten dat ze niet de helft van de subsidies via de bedrijfsbelasting opnieuw moeten afgeven, zal uw oproep aan de zelfstandige opvang om in het systeem te stappen, geen gevolg krijgen. De aangekondigde maatregelen zullen dan ook dode letter blijven, met als gevolg dat we opnieuw in een vicieuze cirkel terechtkomen en dat mensen met een laag inkomen die op een wachtlijst staan in de gesubsidieerde sector, opnieuw uit de boot dreigen te vallen en geen plaats zullen vinden in de zelfstandige sector.

Ik vermoed dat u zich bewust bent van het probleem, maar dat u zich er te vlug van afmaakt door te verklaren dat de Vlaamse Regering er bij de federale regering op zal aandringen om ook de zelfstandige kinderopvang vrij te stellen van bedrijfsbelasting. Dat is weliswaar een heel goed initiatief, en ik zal u daarin steunen, maar wat

als de federale regering daar niet op wil ingaan? Dan zal de zelfstandige sector de grote dupe zijn van de nieuwe maatregelen. Dat is voor ons onaanvaardbaar. Wij vinden dat u eerst de zekerheid moet hebben dat de federale regering zal ingaan op uw verzoek tot vrijstelling van bedrijfsbelasting en dat u pas dan deze maatregelen op Vlaams niveau mag uitwerken.

Een ander knelpunt zijn de belemmerende regels die zullen worden weggewerkt in de private sector. Ik had daar graag wat meer toelichting over gekregen. Om welke concrete belemmeringen gaat het hier? Heeft dit betrekking op de hoog oplopende kosten ten gevolge van het feit dat de inspectie alsmaar hogere eisen stelt? Gaat het over de uitbreiding van het aantal kinderen dat vandaag terecht kan in de zelfstandige minicrèches?

Ik vind ook nergens garanties dat de mensen die vandaag reeds een beroep doen op de zelfstandige kinderopvang, in de toekomst geen hogere bijdragen zullen moeten betalen. Ik hoor de Open Vld graag zeggen dat er in dit dossier alleen maar winnaars zijn en geen verliezers. Ik hoop dat ze gelijk hebben. Maar op welke wijze wordt er voor deze groep van tweeverdieners voldoende zekerheid voorzien?

Mijnheer de minister, we kunnen niet om het dossier van de dienstencheques heen. Er wordt aangekondigd dat het systeem van de dienstencheques nog voor het zomerreces zal worden hervormd, omdat er blijkbaar nog geen enkele keer gebruik van is gemaakt. U hebt aangekondigd dat u de bestaande barrières gaat wegwerken. Loopt deze meerderheid rond met de gedachte om het systeem af te schaffen en de middelen te besteden aan bestaande initiatieven? Of wordt dit een toegeving aan de liberalen ter compensatie van hun toegeving betreffende het inkomensgebonden maken van de bijdragen in de private sector? Zullen deze dienstencheques vervangen worden door de eis, ook al van liberale kant, om opvangcheques in te voeren om de zelfstandige opvang te betalen?

Vandaag is er hierover geen enkele duidelijkheid. Nochtans past ook dit in een totale visie op de toekomst van de kinderopvang.

Op basis van de conceptnota van Kind en Gezin wilde uw voorganger, mevrouw Vervotte, het veranderende opvanglandschap, de nieuwe opvangvormen en de nieuwe opvangbehoeften stroomlijnen. Zo zijn de CKO's opgestart en ondersteund door Kind en Gezin. Als mijn informatie klopt, zullen die dit najaar worden geëvalueerd in functie van "de verdere uitbouw van een Vlaamse kinderopvang die toegankelijk is voor alle gezinnen". Hoe zal dat definitief worden ingepast in het landschap van de kinderopvang? Waarom wacht u niet nog enkele maanden tot de resultaten van de evaluatie bekend zijn?

Een volgend belangrijk dossier is het statuut van de onthaalouders. Onze fractie heeft reeds herhaaldelijk een pleidooi gehouden voor een volwaardig statuut voor de onthaalouders. Ook uw partij, mijnheer de minister, heeft dat naar aanleiding van de vorige verkiezingen duidelijk beloofd: “We gaan voor een volwaardig statuut van de onthaalouder.” We zijn nu vier jaar verder en er is op het terrein nog steeds niets veranderd om een volwaardig statuut te kunnen geven. Ik dring erop aan dat u daar werk van maakt.

Nog een laatste knelpunt, mevrouw de voorzitter. Waarom niet tegelijkertijd, als we hier spreken over de toekomst van de kinderopvang in Vlaanderen, nadenken over de ondersteuning van ouders die zelf, vrijwillig en bewust hun kind wensen op te voeden, maar vandaag die keuze niet hebben bij gebrek aan voldoende inkomsten en dus verplicht worden om uit werken te gaan?

Mijnheer de minister, ik hoorde u er vorige zaterdag graag voor pleiten dat ouders lang genoeg de tijd moeten krijgen om zelf voor hun jonge kinderen te zorgen. Dat is een terecht pleidooi, maar dan moet u ook inspanningen doen en mag het niet bij intenties en woorden blijven. U hebt de plicht om hieraan iets te doen. Wij hebben een heel concreet voorstel voor het toekennen van een volwaardig statuut voor de thuiswerkende ouder die bewust, vrijwillig wil thuisblijven voor de opvoeding van de kinderen.

Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, ik heb hier tien belangrijke, blijvende knelpunten aangehaald. Ondanks het feit dat verschillende maatregelen afzonderlijk de steun krijgen, denk ik dat de beslissing van vrijdag een gemiste kans is. Ik mis een visie, ik mis een totaalplan.

Mijnheer de minister, ik beseft dat de kinderopvang in Vlaanderen heel complex is en de samenleving ook steeds meer eisen stelt aan kinderopvang. Maar ik denk toch dat er nood is aan een totaalvisie, aan een heldere visie op de opdrachten van de kinderopvang en de basisprincipes die zij moeten realiseren. Ik vraag u hiervan werk te maken en eerst in dit Vlaams Parlement een debat ten gronde te voeren over de vraag waar we in Vlaanderen met de kinderopvang naartoe willen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, mijn betoog zal natuurlijk schrill afsteken tegen dat van de voorgaande sprekers. Als lid van de oppositie zijn zij het uiteraard aan zichzelf verplicht om misschien formeel wel te zeggen dat zij de minister feliciteren, maar in dezelfde adem een groot verhaal te brengen van ongeloofwaardigheid. In wezen is de strategie van beide sprekers doorzichtig: een soort van schuldgevoel opdringen aan een van de partners, die dat

helemaal niet verdient, want hij heeft integendeel verdienstelijke bijdragen geleverd voor dit plan.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Martens, dit is hier het parlement. Ik denk niet dat we behoefte hebben aan een soort preek over wat we wel of niet mogen doen.

Het zou me benieuwen om, in plaats van die beschouwingen, u te horen antwoorden op de concrete vraag waarom het plan flexibele kinderopvang niets heeft opgeleverd. Wat zegt u erop dat de regering vorig jaar 18 miljoen euro uittrok voor kinderopvang en er niets mee is gebeurd?

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de voorzitter, we moeten hier alles in tien minuten proppen, terwijl het eigenlijk een materie is die een veel langere discussietijd vereist, maar dat is een andere zaak. We zullen daar in de commissie nog wel eens de kans toe krijgen.

Mijnheer Martens, ik ontken dat wij hier een soort show opvoeren om de regering een schuldgevoel aan te praten. Ik heb hier tien heel concrete knelpunten aangehaald, waarvoor vooral uw partij altijd oplossingen heeft beloofd. Ik heb het verkiezingsprogramma bij, dus ik kan eruit voorlezen.

Tot op vandaag is er voor die tien knelpunten die ik heb aangehaald geen antwoord gegeven. Ik denk dat dat niets te maken heeft met aan uw Vlaamse Regering een schuldgevoel op te dringen. Dat zou ik helemaal niet doen en zeker niet durven. Het gaat hier om heel concrete tekortkomingen. Ik vraag u hoe deze Vlaamse Regering, en vooral de minister van Gezin, als de minister van de partij die grote beloften heeft gedaan, concreet zal antwoorden en alle knelpunten zal wegwerken.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Vogels, u zegt voor de tweede keer dat de flexibele en occasionele kinderopvang nog niets heeft opgeleverd. Voor de helderheid van het debat wil ik uitleggen dat de cijfers die u citeert, betrekking hebben op het opstartjaar 2007. Voor 2008 raamt Kind en Gezin dat er meer dan 9 miljoen van de 10,3 miljoen euro zal zijn vastgelegd. Ook bij Sociale Economie wordt meer dan de helft vastgelegd. Wilt u alstublieft geen derde keer herhalen dat occasionele en flexibele kinderopvang een dode mus is? In 2007 citeert u cijfers van de opstart. In 2008 werkt dit wel degelijk. Over de dienstencheques zullen we het straks hebben. Zeg niet elke keer opnieuw dat dit een dode mus is!

De heer Luc Martens: Mevrouw Vogels, ik stel vast dat u bijzonder nerveus reageert. Ik heb het recht om mijn eigen analyse te maken van dit debat. Het is uw goed recht om een bepaalde positie in te nemen, zoals

het mijn goed recht is om daar een oordeel over te vellen. Het is uw vrijheid om daar een bepaald predicaat op te kleven, zoals het de mijne is om daar ook een predicaat op te kleven.

In elk geval verschil ik grondig van mening met de vorige sprekers. De minister heeft al een klein stukje van het antwoord gegeven en zal straks op de andere vragen antwoorden. Hem kennende zal hij dit pertinent, ad rem en met overtuigende gegevens doen die traceerbaar zijn tot op het terrein. De cijfers staan voor een realiteit. Ik voel me trouwens niet geroepen om in de plaats van de minister te antwoorden. Ik de job ooit gedaan, maar het is goed geweest. Ik ben blij dat ik dat niet meer moet doen en dat minister Vanackere dat vandaag doet. Ik stel alle vertrouwen in het antwoord dat hij straks zal geven.

De appreciatie van mijn fractie is grondig anders. We menen vele redenen te hebben om bijzonder tevreden te zijn. Er zijn niet alleen de cijfers, maar die staan ook voor een praktijk. Recent zijn hier nog drie actuele vragen gesteld. Uit dit alles blijkt dat er een krachtig beleid wordt gevoerd dat erop gericht is de beschikbaarheid substantieel te verhogen. Als we de aantallen meten aan de ambitie die de Vlaamse Regering bij haar aantreden had, dan stellen we vast dat ze boven die ambitie zit. Het betekent dat de regering beseft dat die ambitie op dat moment niet voldoende was om aan een maatschappelijke vraag te beantwoorden. Naarmate er budgettaire ruimte is, wil ze een uitgesproken sociale inspanning doen, of dit nu is voor de bijzondere jeugdzorg, de betaalbaarheid van studies via het verhogen van de studietoelagen, of de uitbreiding van de kinderopvang.

Dat laatste is nodig als we rekening houden met de evolutie in de nataliteit en de activering van mensen naar de arbeidsmarkt. Met wat voorligt, zetten we reuzenstappen vooruit. We kunnen niet anders dan daar tevreden over zijn. Tegelijk is er ook aandacht voor de betaalbaarheid. Er is niet alleen een uitbreiding in de gesubsidieerde sector. Ook de zelfstandige sector krijgt de kans om zich in te schrijven in een stelsel waardoor ook mensen met minder financiële mogelijkheden daar een antwoord op hun vraag om kinderopvang kunnen vinden. Dat is niet van geringe betekenis. Er is nog een achterliggend debat dat men niet in termen van antinomieën moet formuleren, maar moet overstijgen. Men formuleert en accentueert nogal eens graag de tegenstelling tussen de bijdrage die kan worden geleverd door de non-profitsector en de profitsector. De waarheid is dat de non-profitsector gelukkig een aantal kenmerken heeft van de profitsector en omgekeerd. De een hoeft niet tegenover de ander te staan. Ouders vragen capaciteit en betaalbaarheid. Voor bepaalde groepen is dat laatste bijzonder relevant.

Wie de gevraagde kinderopvang aanbiedt, is voor de ouders eigenlijk niet relevant. De ouders vragen dat het op een kwalitatieve wijze wordt aangeboden. Dit bete-

kent dat er een globaal kader moet zijn. Dit keurmerk moet niet verstikkend of bovenmatig stringent zijn. Het moet handelbaar zijn en een antwoord op de vragen op het terrein bieden. De mensen moeten op een adequate manier worden ingezet om de nodige kwaliteit bij de kinderopvang te verzekeren.

Er wordt nu door de Vlaamse Regering een aantal inspanningen geleverd. Ze zet hierbij ook stappen in de richting van de zelfstandige kinderopvang. Ik ben er niet blind voor dat een aantal problemen op een ander bestuursniveau moeten worden opgelost. Ik ben evenwel van mening dat we toch al belangrijke stappen voorwaarts zetten. De zelfstandige sector zou die stappen als een positieve uitdaging moeten zien. Ik hoop dat dit ook zal gebeuren.

Wat de problematiek van de kinderopvang betreft, mogen we trouwens niet alles van de Vlaamse Regering verwachten. Dit beleid inzake kinderopvang maakt deel van het gezinsbeleid uit. Dit beleid heeft veel aspecten en vraagt om de mobilisatie van veel krachten. Die mobilisatie moet zich deels ook op het federale bestuursniveau afspelen.

Ik denk daarbij aan de verlofregeling en over de wijze waarop mensen hun levensloopbaan kunnen uittekenen. In een gezin moeten de taken tussen man en vrouw worden verdeeld. Een eenoudergezin moet op een behoorlijke manier in een inkomen voorzien. Al deze mensen moeten verschillende partners vinden om hun persoonlijke ambities en die van hun gezin waar te maken. De kinderopvang is er hier eentje van. Het gaat hier echter zeker niet om de enige partner.

Het is belangrijk dat ook de andere overheden voor hun verantwoordelijkheden worden geplaatst. In het licht van de discussie die nu wordt gevoerd over een toekomstige staatsvorming, moeten we nagaan welke bevoegdheden maximaal naar de Vlaamse overheid kunnen worden overgeheveld. Het is niet onbelangrijk dat dit thema op tafel blijft liggen. We moeten zien of er mogelijkheden zijn.

De keuzes die nu zijn gemaakt, laten de kinderopvang toe arbeidsmarktondersteunend te werken. Voor veel mensen is het gebrek aan kinderopvang immers een rem op de toetreding. Ik ben ervan overtuigd dat er een sterke sociale dimensie is in de maatregelen van de regering. Dit is relevant voor de kansengroepen. De voortdurende zorg om de kwaliteit zal ertoe leiden dat de kinderopvang meer dan het bieden van onderdak aan kinderen zal inhouden. Het zal tegelijkertijd om een vorm van opvoedingsondersteuning gaan. Kinderopvang houdt niet in dat ouders hun kinderen, bij wijze van spreken, parkeren en op een bepaald ogenblik weer komen ophalen. De ouders kunnen hier een pedagogisch milieu vinden. Er kan een actieve dialoog worden

gevoerd. De ouders kunnen, over de grenzen van de opvangtijden heen, worden begeleid en ondersteund. Op die manier kan een goed verhaal voor de gezinnen worden geschreven. Het gaat er niet om of die gezinseenheden groot of klein zijn of om hoe ze zijn samengesteld, het gaat erom dat ze gedeeltelijk de humus van onze samenleving vormen. Het is bovendien belangrijk voor de arbeidsmarkt en voor de sociale cohesie dat op dit vlak substantiële stappen voorwaarts kunnen worden gezet.

Hiermee zijn niet alle problemen opgelost. Een aantal bestaande problemen dateren uit mijn tijd. Mijn opvolgers, met inbegrip van mevrouw Vogels, zijn er niet in geslaagd die problemen op te lossen.

Ik denk hierbij aan het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten. Op het ogenblik dat toenmalig premier Dehaene hier oren naar had, is een inspanning geleverd. De vakorganisaties die het fonds spijsen, waren bereid om voor een zeker evenwicht tussen de gewesten te zorgen. Dit is een moeilijke discussie. Er was een enorme scheeftekening. Vooral dankzij de inspanningen van toenmalig premier Dehaene is die situatie beduidend verbeterd. Het is duidelijk dat de opdrachten van het FCUD eigenlijk integraal tot de bevoegdheid van onze eigen gemeenschap behoort en daar een plaats zou moeten krijgen. Tegen het einde van die legislatuur hadden we een bepaald niveau bereikt. Ik heb hier zelf nog aan kunnen meewerken. Sindsdien is niet veel meer gebeurd. Ik ben blij dat dit opnieuw wordt scherpgesteld.

De problematiek van de globale overzichtelijkheid van het aanbod van kinderopvang is belangrijk. Voor de ouders moet alles hoe dan ook overzichtelijk zijn. Dit moet liefst ook voor de andere administraties en overheden het geval zijn. Ik denk hier wel op de eerste plaats aan de ouders. De centra voor kinderopvang kunnen een soort dispatching organiseren. We willen zo de toegankelijkheid voor de ouders vergroten. Op die manier willen we hen wegwijs maken door deze niet altijd even duidelijke situatie.

We zullen in de toekomst zeker ook de discussie over de marktwerking moeten blijven voeren. In de zorgsector wordt deze globale vraag niet altijd op dezelfde wijze gesteld. De marktwerking is niet identiek in de ouderenzorg, in de gezondheidszorg, die al sterk geëconomiseerd is, en in de kinderopvang.

We moeten ons echter ook geen illusies maken over wat daar als output uit kan voortkomen. Ik verwijs naar het debat dat recent in Nederland werd gevoerd. Als voorbereiding van deze gedachtewisseling heb ik een en ander erop nagelezen. Eigenlijk wordt in Nederland geopteerd voor een meer vraaggestuurde aanpak. Een derde wordt betaald door het bedrijfsleven en twee derde door de overheid en de ouders. Het aandeel van de overheid wordt daarbij mee bepaald door het inkomen van de ouders die vragen om kinderopvang.

Hoe dan ook is gebleken dat de kern van de zaak bij kinderopvang de goede relatie met de ouders is. Het blijkt ook dat ouders niet gemakkelijk veranderen juist omdat de kwaliteit van de relatie essentieel is. De inspanning moet erop gericht zijn dat de bijkomende plaatsen die we creëren, plaatsen zijn waar goede relaties tussen mensen kunnen worden ontwikkeld.

Samengevat kan ik zeggen: een dikke proficiat voor de Vlaamse Regering en voor minister Vanackere in het bijzonder. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghth heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borghth: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw en heren ministers, beste collega's, als het goed is, mag het ook gezegd worden. De Open Vld-fractie is blij met de maatregelen en het debat over de kinderopvang. U weet dat we al jaren pleiten voor de creatie van bijkomende plaatsen in de kinderopvang. Hoe men het ook draait of keert, wie een job wil combineren met kleine kinderen, heeft daarbij hulp nodig. Die hulp bestaat uit een kwalitatieve, een betaalbare en een toegankelijke opvang. Die vormt een noodzaak om als ouder ook economisch je steentje bij te kunnen dragen. We zijn nu eenmaal niet allemaal supermensen die alles tegelijk aankunnen.

Collega's, we hebben dus plaatsen nodig. Vél plaatsen. Want de vraag is groot en het aanbod blijkt te klein te zijn. Wat voor duizenden gezinnen in Vlaanderen sinds lang een trieste realiteit is, lijkt nu ook in de politiek langzaam door te dringen: er is een tekort aan opvangplaatsen. Dat is voor elke zichzelf respecterende moderne samenleving onaanvaardbaar!

Het probleem zet de natuur der dingen soms compleet op zijn kop. Op sommige plaatsen in Vlaanderen moeten gezinnen eerst een opvangplaats hebben en kunnen ze dan pas zwanger worden. Dat kan toch niet de bedoeling zijn. Uit een onderzoek van Market Analysis & Synthesis, dat vorig jaar werd uitgevoerd in opdracht van Kind en Gezin, blijkt dat bijna 10 procent van de geïnterviewde ouders geen kinderopvang vindt. Nog eens 7 procent vindt weliswaar kinderopvang, maar die voldoet niet aan de wensen met betrekking tot de opvangtijden en -dagen. Dit betekent dat 17 procent van de geïnterviewde ouders daardoor te maken krijgt met negatieve gevolgen voor het werk of de opleiding. Die gevolgen variëren dan van het niet voltijds kunnen gaan werken, het noodgedwongen opnemen van ouderschapsverlof of onbetaald verlof, tot zelfs helemaal niet kunnen gaan werken. Toch spreken de cijfers over de Vlaamse economie en de nood aan arbeidskrachten voor zich: willen we meer mensen aan het werk krijgen zonder dat dit ten koste moet gaan van

de levenskwaliteit van ouders én kinderen, dan moeten we ervoor zorgen dat mensen hun job beter kunnen combineren met hun gezinsleven.

Het nijpend tekort aan kinderopvang heeft er vooralsnog niet toe geleid dat jonge ouders ontmoedigd geraken en de spreekwoordelijke schouders laten zakken. Integendeel. Sinds enkele jaren gaat het geboortecijfer in Vlaanderen opnieuw in stijgende lijn. Maar dat betekent uiteraard wel dat een capaciteitsuitbreiding voor kinderopvang bijna van dag tot dag noodzakelijker wordt.

Tot daar de probleemstelling. Nu de gekozen oplossingen, die ons blij stemmen.

Omdat de Vlaamse Regering met de beschikbare middelen het beste resultaat wil bereiken, kiest zij er terecht voor om het zelfstandige initiatief in de kinderopvangsector verder te stimuleren. Wat de dagopvang betreft, is 40 percent van de opvangplaatsen in Vlaanderen reeds in handen van zelfstandige initiatieven. Daarbij nemen vooral de minicrèches het grootste aandeel voor zich. Het stimuleren van de zelfstandige opvanginitiatieven heeft als voordeel dat het de overheid minder kost. Terwijl een plaats in de gesubsidieerde kinderopvang de overheid jaarlijks een kleine 10.000 euro kost, ontvangt een zelfstandige minicrèche slechts een kostenvergoeding van 520 euro per plaats per jaar. Bovendien is die tussenkomst beperkt tot 22 plaatsen, en wordt ze enkel uitgekeerd als de voorziening aan een aantal kwalitatieve criteria voldoet.

Investeren in de zelfstandige kinderopvang is voor onze fractie dan ook niet alleen een kwestie van geloof in het vrije initiatief, maar ook een kwestie van een optimale besteding van overheidsmiddelen om een belangrijke maatschappelijke nood te lenigen. Er werd dan ook in middelen voorzien voor het creëren van 3000 extra plaatsen in de minicrèches.

Voor Open Vld was het echter ook noodzakelijk om de financiële en economische leefbaarheid van zelfstandige initiatieven te versterken. Want hoewel de zelfstandige minicrèches een groeiend succes kennen, zijn er ook vele initiatiefnemers die er al na enkele jaren de brui aan geven. Uit een onderzoek van het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) van 2004 blijkt dat amper 15 percent van de minicrèches een inkomen per voltijdse equivalent genereert dat hoger is dan het netto-inkomen van een kinderverzorgster in een gesubsidieerd kinderdagverblijf. De opbrengsten per opvangdag per opgevangen kind bedragen voor een gesubsidieerd kinderdagverblijf 54,7 euro; voor een zelfstandig kinderdagverblijf is dat slechts 16,4 euro. Daarom heeft Open Vld niet alleen gepleit voor meer bijkomende plaatsen in de zelfstandige opvang, maar ook voor een betere financiële ondersteuning en minder administratieve lasten voor de zelfstandige sector.

Dankzij de nieuwe maatregelen wordt het voor de minicrèches mogelijk om 28 kindjes op te vangen in plaats van het huidige maximum van 22 kindjes. Op die manier kunnen ze rendabeler werken met dezelfde personeelsomkadering. Mevrouw Vogels heeft er vragen bij, maar vandaag is het zo dat de minicrèches het gewoon niet kunnen om 23 kindjes op te vangen. Als ze dat toch doen, dan straffen ze zichzelf en verliezen ze de vergoeding. De nieuwe maatregelen maken het mogelijk om in de minicrèches tot 28 kindjes op te vangen, en voor elk kindje krijgt men dan de vergoeding. De onkostenvergoeding van 520 euro per plaats per jaar zal voor alle plaatsen, met een maximum van 28, gelden.

Naast de zelfstandige minicrèches zijn er ook zelfstandige kinderdagverblijven. Zij kunnen vandaag meer dan 22 plaatsen aanbieden, maar ze komen niet in aanmerking voor een onkostenvergoeding. De Vlaamse Regering maakte komaf met deze ongelijkheid en besliste ook voor de zelfstandigen in een onkostenvergoeding van 520 euro per plaats, met een maximum van 28 plaatsen, te voorzien. We zijn daar blij mee.

Tot slot wordt in budgettaire ruimte voorzien voor 3000 nieuwe plaatsen in de minicrèches. Dit alles moet in totaal 6000 plaatsen opleveren, met een kostenplaatje van 6 miljoen euro. Voor deze budgettaire inspanning danken we minister van Begroting Dirk Van Mechelen. Om het ondernemerschap bij startende zelfstandigen te stimuleren, wordt geld vrijgemaakt voor administratieve en bedrijfseconomische begeleiding. Wie als zelfstandig kinderverzorger aan de slag gaat, focust zich vandaag terecht op de goede zorgen voor het kind, maar verliest daarbij soms de bedrijfseconomische aspecten van de sector uit het oog.

En het is absoluut onaanvaardbaar dat zij zich uit de naad werken om aan het eind van de maand nauwelijks iets over te houden. Naast de hogervermelde financiële duw in de rug zien we dan ook een rol weggelegd voor onder andere het VLAO-netwerk. Dat moet ervoor zorgen dat aan het eind van de rit de financiële rekening klopt.

Er wordt bovendien een kapitaal van maar liefst 10 miljoen euro vrijgemaakt om startende ondernemers in de sector van de kinderopvang op weg te helpen bij het starten van hun zaak. We zorgen voor een toegankelijke financiering van onkosten zoals investeringen voor infrastructuur, hygiëne en veiligheid. In Nederland zorgde de oprichting van zo'n fonds voor duizenden nieuwe opvangplaatsen. En ook bij ons zou de werking van een kinderopvangfonds een nieuwe dynamiek kunnen geven aan de sector.

Dit hele pakket van bijkomende ondersteuning en stimulansen moet ertoe leiden dat de zelfstandige sector economisch leefbaar wordt.

Onze fractie is ook verheugd met het engagement dat minister Vanackere op onze vraag genomen heeft om de reglementering inzake buitenschoolse kinderopvang opnieuw te bekijken. Regels mogen niet ten koste gaan van kinderen. Mijnheer de minister, ik kijk alvast uit naar uw voorstellen en ben ervan overtuigd dat de aanpassingen voor nieuwe plaatsen en een nieuwe dynamiek zullen zorgen.

Voor Open Vld is ook de betaalbaarheid van de kinderopvang belangrijk. De gesubsidieerde sector hanteert inkomensgebonden bijdragen die sociaal zwakkeren moeten toelaten om een beroep te kunnen doen op betaalbare kinderopvang. We verwelkomen dan ook de duizend bijkomende plaatsen in de gesubsidieerde sector.

Er worden eveneens middelen uitgetrokken voor de zelfstandige kinderdagverblijven die vrijwillig willen instappen in het systeem van inkomensgerelateerde bijdragen. Mijn fractie is tevreden met de garantie dat ouders wier kinderen in deze kinderdagverblijven worden opgevangen, in de toekomst niet meer zullen moeten betalen dan wat ze vandaag betalen. Dat risico was reëel in het voorstel dat aanvankelijk op tafel lag.

Uiteraard mag de initiatiefnemer niet de dupe zijn. De overheid moet dan ook haar verantwoordelijkheid nemen en het inkomensverlies compenseren.

Mevrouw Dillen, mijn partij beseft dat de sociaal zwakkeren in de maatschappij ondersteund moeten worden. Die bezorgdheid delen we met u en met allen uit dit halfroond. Die bezorgdheid mag echter niet ten koste gaan van de modale tweeverdiener.

Tot slot wil ik nog even terugkomen op het systeem van de dienstencheques in de kinderopvang. Overdreven regelneverij heeft van het Vlaamse systeem van dienstencheques een tot mislukken gedoemd systeem gemaakt. Nochtans waren de uitgangspunten zeer nobel. De vraag was hoe we ervoor kunnen zorgen dat de doelgroep van eenoudergezinnen op een betaalbare manier aan flexibele opvang geraakt.

Eenoudergezinnen hebben het waarschijnlijk het moeilijkst om werk en gezin te combineren. We mogen die mensen niet in de kou laten staan omwille van partijpolitieke weerzin tegen het gebruik van dienstencheques.

We kijken uit naar de uitvoering van het federale regeerakkoord over de verbreding van het toepassingsgebied van de federale dienstencheque naar occasionele kinderopvang. Wij stellen voor om een einde te maken aan het verborgen gebruik van dienstencheques voor kinderopvang. Dienstencheques worden vandaag al gebruikt om na schooltijd op de kinderen te passen, een boterham te smeren en het huis op te ruimen tot de ouders terug zijn van hun werk. Het bestaat, dus laten we het legaliseren

en ophouden met treuzelen. Zodra de federale collega's zich in uitvoering van het regeerakkoord tot Vlaanderen richten voor de uitbreiding van het toepassingsgebied, zal op onze banken volmondig 'ja' klinken.

Uiteraard is dat geen excuus om de remmen op het Vlaamse systeem van dienstencheques nog langer te laten bestaan. Het stemt onze fractie zeer tevreden dat op korte termijn zal worden gewerkt aan een gebruiksvriendelijk en efficiënt systeem van Vlaamse dienstencheques. De nodeloze complexiteit van de procedure moet worden afgeschaft. Het debat daarover wordt momenteel gevoerd binnen de regering.

Minister Vanackere, u hebt alvast onze steun voor deze hervorming. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Mieke Vogels: Ik wil even ingaan op uw uitspraak dat achter vele Vlaamse huisgevels de dienstencheques worden gebruikt voor kinderopvang. U zegt dat mensen dienstencheques gebruiken om na de uren kinderen op te laten vangen, een boterham voor hen te laten smeren enzovoort. Bij mijn weten is dat buitenschoolse kinderopvang en heeft dat niets te maken met flexibele kinderopvang zoals die destijds was bedoeld, namelijk extreem laat of extreem vroeg. Als u er nu voor pleit om buitenschoolse kinderopvang te organiseren via dienstencheques, dan slaat u wel een heel andere weg in. Ik zou het interessant vinden te horen of de minister het eens is met uw visie. Dan zult u in veel meer geld moeten voorzien dan in die 18 miljoen euro, die weliswaar nu niet wordt uitgegeven. Als u aan buitenschoolse kinderopvang wilt doen met dienstencheques, dan zult u veel geld uitgeven. Graag had ik de reactie van de minister daarop. Volgt hij Open Vld ter zake?

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Mevrouw de voorzitter, geachte ministers, geachte leden, we debatteren vandaag omdat er een revolutie is in het kinderopvanglandschap. Sommigen proberen daar een polemiek van te maken, maar wij vinden dat het gaat over maatregelen die gestoeld zijn op een grote zin voor realiteit en rechtvaardigheid. En ja, mevrouw Vogels, voor sp.a en ook voor haar kartelgenoot zou kinderopvang een recht moeten zijn en dus kosteloos moeten worden aangeboden, net als onderwijs. Ook ik heb die droom, maar vandaag staan we met beide voeten op de grond. Als we vandaag een decreetstekst zouden kunnen goedkeuren om dat te realiseren, als we het geld ervoor zouden vinden, als we een meerderheid zouden vinden, dan zou ik volmondig meestemmen. We kunnen vandaag blijven doorbomen. We zouden kunnen starten met een tabula rasa en u vermoeien met onze visie op een ideale wereld, maar zo doen we het vandaag niet. We hebben gekozen voor een realistisch sociaal model. Vandaar: geen grote theorieën,

conceptnota's of plannen die niet worden uitgevoerd, maar voor de eerste keer een baanbrekende én haalbare maatregel, die niet uitgaat van de tegenstelling tussen private en gesubsidieerde instellingen, maar wel van de stelling dat ouders niet mogen opdraaien voor het falen van de overheid om voldoende kwaliteitsvolle en betaalbare kinderopvang aan te bieden.

Een degelijk kinderopvangbeleid steunt voor ons op drie basisprincipes: betaalbare en toegankelijke opvang, voldoende aanbod en een kwalitatieve opvang. Om te beginnen wil ik een aantal vaststellingen maken. Er werd hier al naar verwezen: kinderopvang is al lang niet meer het soloterrein van de overheid. Sinds 2000, in de vorige zittingsperiode, is het aandeel van de zelfstandige opvang in het totale opvangaanbod exponentieel gegroeid. Ter illustratie: in de vorige zittingsperiode ging 61 percent van de extra plaatsen naar de zelfstandige opvang. Die trend is in deze zittingsperiode nog versterkt. Daarbij werd voorzien in een regelgevend kader, kwaliteitscontrole en een financiële stimulans voor de zelfstandige sector. Mevrouw Vogels, u hebt zelf nog voorzien in dat laatste.

We steunen bij het uitbreidingsbeleid terecht op de Europese Barcelonanorm en proclameren hier fier dat we die halen. We baseren ons daarvoor op cijfers waarbij in één moeite door ook de zelfstandige kinderopvang wordt meegeteld. We vinden dat oké, maar willen dan ook een beleid voeren dat ervoor zorgt dat elke plaats die wordt meegeteld, onze sociale principes kan hanteren.

Het landschap van zelfstandige opvanginitiatieven is niet enkel commercieel. Ook vzw's, openbare besturen, het gemeenschapsonderwijs enzovoort richten minicrèches op. Dat kan deels worden verklaard door het feit dat de infrastructuur niet altijd voldoet aan de strengere normen van de gesubsidieerde crèches. Ook zijn er geen erkenningen beschikbaar omdat het uitbreidingsbeleid niet voldoende snel volgt. Het gaat zeker ook over initiatiefnemers die willen kiezen voor een sociaal model met inkomensgerelateerde bijdragen, maar daarvoor geen ondersteuning krijgen van de overheid. Kortom, ouders die er op tijd bij zijn en een dosis geluk hebben, slagen erin hun kinderen in de gesubsidieerde sector in te schrijven, waar de prijzen geplafonneerd zijn en afhankelijk van het gezinsinkomen. Minder fortuinlijke ouders moeten dan hun toevlucht zoeken tot de zelfstandige sector, waar ze gemiddeld meer moeten betalen. Andere ouders beslissen dat het in dat geval beter is om thuis te blijven, als werkloze, of om deeltijds te werken.

Dat is niet altijd een bewuste keuze van de ouders. Elke bijkomende plaats waar geen sociale tarieven gelden, maakt dit gebrek aan keuze nog sterker.

Vandaar ons eerste principe: betaalbare en toegankelijke opvang. Sp.a nodigt met haar voorstel, dat nu een maatregel is geworden, de zelfstandige initiatieven uit om

over te schakelen op het sociaal en solidair systeem, met name het inkomensgerelateerde ouderbijdragesysteem van Kind en Gezin. Via een call kunnen zelfstandige initiatieven hierop intekenen. Zij die instappen, zullen op een correcte en billijke wijze voor hun sociaal gedrag gecompenseerd worden. Ik verwijs hiervoor nog graag even naar het beleidsplan Kinderopvang van minister Vogels van maart 2000, waarin ik lees: "Als bovendien de ouderbijdragesystemen door de hele sector heen analoger worden uitgebouwd, versterkt dat op zijn beurt de coherentie van het opvanglandschap." Dat is de stap die wij vandaag zetten. Ons voorstel is een grote stap in de goede richting: in de richting van een beter toegankelijke en betaalbare opvang, voor iedereen en overal. Vandaag kunnen wij bijna de helft van de plaatsen in de zelfstandige sector betaalbaar maken. Dat zijn 14.000 gezinnen. We kunnen blijven dromen van het ideale model, maar dit was dus de echte keuze waar we voor stonden.

Ten tweede: voldoende aanbod. Kinderopvang als recht betekent ook dat er voldoende aanbod is. Voldoende aanbod is een plaats voor ieder kind dat daarom vraagt. Wij zullen dan ook de minister steunen in de verdere uitbreiding van de kinderopvang. We vinden het vanzelfsprekend én sociaal dat de bijkomende plaatsen gaan naar initiatieven die willen werken met inkomensgerelateerde ouderbijdragen, zelfstandig of niet.

Tot slot moet er meer kwaliteit en coherentie in de kinderopvang komen. Mijnheer de minister, uw voorganger gaf een aanzet met het conceptuele kader voor de vernieuwing van de Vlaamse kinderopvang. Wij willen méér en herhalen daarom nog eens onze voorstellen voor meer coherentie.

Eerste voorstel: één loket per gemeente, waar de ouders snel een plaats in de kinderopvang kunnen vinden, zonder dubbele wachtlijsten, vele bezoeken en nutteloos zoeken. Een coherent landschap, geregisseerd door de gemeente. Ten tweede: een flexibel vergoedingssysteem, transparanter en coherenter, met ruimte voor innovatieve concepten op het vlak van infrastructuur. Ik denk daarbij aan bijvoorbeeld het gedeelde gebruik van schoolgebouwen of jeugdinfrastructuur. Ook een goed doordachte normering is nodig, zonder overdreven betutteling.

Conclusie: ja, voor ons moet kinderopvang een recht zijn én kosteloos, net zoals het onderwijs. De visie is duidelijk, het beleid dat vandaag ter discussie staat, zet stappen in de goede richting maar is geen eindpunt. Onze droom blijft bestaan. (*Applaus bij sp.a + Vlaams-Progressieven*)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, mevrouw de minister, beste collega's, onze N-VA-fractie is

uiteraard heel tevreden dat de Vlaamse Regering opnieuw meer geld uittrekt voor kinderopvang. Hier is al dikwijls gesteld dat Vlaanderen de Barcelonanorm met gemak haalt. Maar we mogen daar geen genoeg mee nemen. Als 10 percent van de ouders geen voorschoolse kinderopvang vindt en 6,6 percent niet de gewenste kinderopvang, dan is het duidelijk dat de maatschappij meer kinderopvang vraagt. Als bovendien blijkt dat onder die 10 percent ouders die geen opvang vonden, gemiddeld meer mensen met een laag inkomen, een lage opleiding of eenoudergezinnen vallen, dan speelt hier een gigantisch mattheuseffect. Minister Vanackere heeft hier zelf al op gewezen in de pers. Daarom is het nodig dat de Vlaamse Regering voor hen inzake kinderopvang meer inspanningen doet. Mijn partij staat hier volledig achter. Bovendien kan de Vlaamse economie alle arbeidskrachten die hierdoor vrijkomen, heel goed gebruiken.

De N-VA-fractie wil enkele kanttekeningen maken bij de recente aankondigingen. Vooreerst plaatsen wij grote vraagtekens bij de slaagkansen van het inkomensafhankelijk maken van de zelfstandige sector.

Als een maatregel wordt voorgesteld, mag dit opnieuw geen slag in het water zijn, zoals de dienstencheques voor kinderopvang. De vraag naar kinderopvang is momenteel zo groot dat de zelfstandige sector gemakkelijk de beschikbare plaatsen ingevuld krijgt, ongeacht de relatief grote prijsverschillen met de gesubsidieerde sector. Het is dan ook zeer de vraag of veel privé-initiatieven happig zullen zijn om in dit verhaal mee te stappen als daar enkel meer papierwerk aan verbonden is en weinig of geen extra inkomen per opgevangen kind.

Bij de uitwerking en invulling van deze maatregel zal men dus zeer zorgvuldig te werk moeten gaan, dit om de administratieve overlast zo beperkt mogelijk te houden. Daarbij dient uiteraard ook verzekerd te worden dat de vermindering ten volle aan de ouders toekomt en niet deels gerecupereerd wordt door de opvanginitiatieven via prijsverhogingen.

Ten tweede, collega's, mijnheer de minister, moet Vlaanderen zich de fundamentele vraag stellen of prioritaair niet alle aandacht moet gaan naar de uitbreiding van het aanbod. Zoals minister Vanackere het onlangs stelde: wat zijn die 10 percent ouders die geen opvang vinden en de 6 percent die geen passende opvang vinden, gebaat bij het feit dat de overige opvang in bepaalde gevallen meer inkomensgerelateerd zal worden? Bovendien zou een van de ideeën zijn dat men de instellingen vrijwillig zou vragen om in te stappen in de tariefstructuur van Kind en Gezin. Maar dan speelt een zeker 'lot-tofomeen'. De ouders met kinderen in opvanginitiatieven die ingaan op het aanbod, hebben het grote lot gewonnen. De anderen hebben pech.

Mevrouw Elke Roex: Mevrouw Stevens, ik wil u een paar vragen stellen want ik denk dat u de maatregel niet

goed begrepen hebt. De maatregel is wel degelijk dat de inkomensgebonden bijdragen van Kind en Gezin worden gevolgd. Dat kan niet betekenen dat er prijsverhogingen zijn, dus ik snap uw kritiek daarop niet.

De verhouding tussen kinderopvanginitiatieven die werken met de inkomensgerelateerde bijdrage en de gene die dat niet doen, is nu 60/40. Door deze maatregel kunnen we die spanning verkleinen. Vandaag heeft men 6 kansen op 10 om de lotto te winnen, morgen zal men 8 kansen op 10 hebben. Dat is alleen maar positief. Ik begrijp uw kritiek niet.

Mevrouw Helga Stevens: Het is niet bedoeld als kritiek, maar het blijft een feit dat twee mensen niet winnen met de lotto. Moeten we die aan de kant laten staan? De slaagkansen stijgen van zes naar acht, maar twee vallen er nog altijd uit de boot. Ook die groep verdient onze aandacht.

Een ander aspect: enerzijds is er de terechte vraag van ouders naar voldoende aanbod. Deze Vlaamse Regering moet daarop inspelen. Dat kan via allerlei maatregelen naar de gesubsidieerde en de privésector. Maar ook de leefbaarheid en het statuut van diegenen die kinderopvang verzorgen, verdient onze aandacht. De N-VA heeft al meermaals de nadruk gelegd op het statuut van de onthaalouders die aan een dienst zijn verbonden. Zij hebben nog steeds geen volwaardig statuut en voor vele jonge mensen, zowel vrouwen als mannen, die overwegen onthaalouder te worden, blijkt dat een aanzienlijke drempel.

Niet alle kinderen kunnen aarden in een druk en groot opvanginitiatief.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik deel volledig uw bezorgdheid, mevrouw Stevens, in verband met het volwaardige statuut van de onthaalouder. Maar u moet wel consequent zijn. Het is heel mooi om dat hier voor de camera's op de publieke tribune te komen verdedigen, maar wanneer in de commissie over een voorstel in die zin wordt gestemd, stemt u tegen. U neemt hier een vrij hypocriete houding aan.

Mevrouw Helga Stevens: Dit is een plenaire vergadering. Hier is het voorstel nooit voorgelegd, enkel in de commissie.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw Stevens, ik weet dat u in de commissie geen stemrecht hebt, maar u steunde het voorstel ook niet. Het zou misschien interessant zijn om wanneer er in de toekomst dergelijke initiatieven in de commissie worden besproken en u het ernstig meent, minstens uw morele steun aan de voorstellen te geven.

Mevrouw Helga Stevens: Ik heb altijd mijn morele steun gegeven, iedere keer, maar soms heb ik andere verplichtingen. Ik was ook aanwezig op de betoging van de onthaalouders en ik heb de vragen aan de minister over het statuut ondersteund – maar dit even terzijde.

Mijnheer de minister, ik herhaal het: de N-VA heeft al meermaals de nadruk gelegd op het statuut van de onthaalouders die aan een dienst zijn verbonden. Zij hebben nog steeds geen volwaardig statuut en voor vele jonge mensen, zowel mannen als vrouwen, die overwegen om onthaalouder te worden, blijkt dit een belangrijke drempel te zijn. Niet alle kinderen kunnen aarden in een druk en groot opvanginitiatief. De onthaalouders kunnen een belangrijke rol spelen in de diversifiëring van het aanbod. Ook in de plattelandsregio's en de kleinere gemeenten waar andere privé- of gesubsidieerde initiatieven soms achterwege blijven, spelen zij een rol.

De N-VA wil een divers opvanglandschap waar alle initiatieven kunnen floreren. Daarom wil de N-VA dat ook de onthaalouders niet vergeten worden nu ook het federale niveau, meer bepaald minister Milquet, zich bereid heeft verklaard om werk te maken van een sociaal statuut. Voor het federale niveau betreft het een relatief eenvoudige wijziging, de financiële consequenties komen vooral op de schouders van de Vlaamse overheid terecht. We verwachten dat dit een aandachtspunt wordt als de FCUD-middelen in het kader van het eerste pakket van de staats-hervorming, naar Vlaanderen zouden komen.

Dames en heren, een ander belangrijk punt voor ons is dat uit de reactie van de koepel UnieKo, die de zelfstandige opvanginitiatieven groepeerd en vertegenwoordigt, blijkt dat de helft van de subsidies teruggegeven zal moeten worden in de vorm van bedrijfsbelasting.

Mijnheer de minister, u antwoordde daarop dat u erop zult aandringen bij de federale overheid om ook de zelfstandige kinderopvang vrij te stellen van bedrijfsbelasting. Het is volgens u: “inderdaad wat gek dat we eerst subsidies uitdelen en dat ze die dan voor de helft moeten terugbetalen”. Mag ik aannemen dat u verwacht dat de federale overheid geen belastingen heft op de subsidies vanwege de Vlaamse overheid of, met andere woorden, dat enkel de totale inkomsten van de zelfstandige kinderdagverblijven min de subsidiebedragen belast worden? Dit is dus geen volledige belastingvrijstelling, maar wel een vrijstelling voor wat het subsidiegedeelte betreft.

Ten slotte wil ik vanuit het verkiezingsprogramma van de N-VA voor de Vlaamse verkiezingen van 2004, nog enkele voorstellen aandragen die de kosten van de kinderopvang draaglijker zouden maken. Daarbij wordt niet zozeer geld gestoken in meer kinderopvang, maar wij willen meer algemene maatregelen ten bate van de ouders. We denken aan de verhoging van het kindergeld, bijvoorbeeld 300 euro voor het eerste kind en 400 euro

voor het tweede en alle volgende kinderen, aan premies voor de kosten van kinderopvang, waarbij wie thuis blijft de premies kan innen als loon, en aan de uitbreiding van het zwangerschapsverlof tot zeven maanden. Akkoord, het eerste en het laatste voorstel zijn, voorlopig toch nog, federale bevoegdheden. De uitbreiding van het ouderschapsverlof zou wel een ferme drukverlichting betekenen voor de voorschoolse opvang.

Dames en heren, ik ben heel blij met de aandacht voor de grote steden, waar de noden relatief gezien ook groter zijn. Mag ik hopen dat Brussel daarbij wordt gerekend? Welke concrete initiatieven zult u, zelf toch ook een Brusselaar, nemen, teneinde de Vlaamse kinderopvang in Brussel ook mee op te nemen in dit uitbreidingsbeleid? (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Moens heeft het woord.

Mevrouw Monique Moens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw en mijnheer de minister, geachte collega's, de vraag naar kinderopvang is nog nooit zo groot geweest. Door het schrijnende tekort en de grote prijsverschillen zijn mensen vaak sociaal en financieel genoodzaakt tijdelijk hun baan op te geven. Ik ben dan ook zeer blij dat wij hier vandaag dit debat kunnen voeren, zeker omdat er in de huidige opvang een grote discriminatie is tussen de gesubsidieerde instellingen en de zelfstandige sector.

De voorbije 15 jaar groeide de zelfstandige sector tien keer sneller dan de gesubsidieerde sector. Ondanks de subsidies en maatregelen die vooral de gesubsidieerde instellingen ten goede kwamen, heeft de zelfstandige sector tot op vandaag als enige de tekorten in het landschap weten te beperken.

De Vlaamse Regering weet dat het opvangtekort groot is en besliste dan ook om bijkomend 30 miljoen euro uit te trekken voor extra en betaalbare plaatsen. Concreet betekent dit ruim 3,05 miljoen euro voor ongeveer 6000 extra plaatsen in de zelfstandige sector en 5,3 miljoen euro voor 1000 plaatsen in de gesubsidieerde sector.

Een eerste bedenking, mijnheer de minister: hoe meer plaatsen, hoe minder geld? Maar voor de zelfstandige onthaalouders maakt u toch nog meer geld vrij: zo'n 3 miljoen euro om te voorzien in de onkostenvergoeding en 17,5 miljoen euro voor zelfstandige onthaalouders die hun prijzen inkomensgerelateerd maken. Toch blijven die zelfstandigen klagen en zijn ze niet gelukkig. Dat komt omdat de Vlaamse centen die u hen biedt, voor de helft via de belastingen zullen terugvloeien naar de federale overheid.

Wij stellen ons dan ook de vraag, mijnheer de minister, hoe u met deze extra middelen de zelfstandige sector

zult motiveren en mensen die eventueel initiatieven willen nemen om als zelfstandige onthaalouder aan de slag te gaan, kunt motiveren. Hoe bent u zo zeker dat u zoveel plaatsen in de zelfstandige sector zult kunnen creëren?

Ook bij de uitbreiding van de minicrèches van 22 naar 28 plaatsen, hebt u een aantal dingen over het hoofd gezien. Bijvoorbeeld, de regelgeving inzake brandbeveiliging is compleet verschillend voor instellingen met 22 plaatsen dan voor instellingen met meer dan 25 plaatsen.

Uw visie op het probleem zal opnieuw haar doel missen. Ik zeg opnieuw, omdat de maatregel die anderhalf jaar geleden werd genomen, voor het invoeren van dienstencheques voor éénoudergezinnen met kinderen onder 4 jaar, eveneens haar doel heeft gemist. Tot op heden maakte niemand gebruik van deze cheques. Wij vragen ons af hoe u dit systeem zult hervormen.

Ten slotte hoorde ik graag wat u denkt over het functioneren van de inspectieorganen en dan vooral over de manier waarop de controles gebeuren in de verschillende instellingen. Natuurlijk moet elke sector garant staan voor een algemene uitstekende dienstverlening en moet alles en iedereen worden gecontroleerd, maar dan wel iedereen. Dit gebeurt vandaag niet. Gesubsidieerde instellingen worden een tweetal weken op voorhand verwittigd van de controle. Aangesloten onthaalouders aan de diensten krijgen geen inspectie van het Agentschap Inspectie, enkel van haar dienstverantwoordelijke.

De zelfstandige onthaalouder daarentegen krijgt onverwacht controle, vaak met twee personen voor een hele dag. Dit is zeker niet de goede gang van zaken, men kan hier eigenlijk zelfs spreken van discriminatie! Ik denk dan ook dat dit debat slechts de aanzet is tot een veel ruimer te voeren debat.

Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, voor Lijst Dedecker is er eigenlijk maar één oplossing om niet alleen de kinderopvang voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te maken maar ook om de vraag naar meer plaatsen mogelijk te maken: werk met opvangcheques en onkostenvergoedingen, gekoppeld aan de bezettingsgraad voor de hele sector. Door middel van inkomensgerelateerde opvangcheques zal ook de zelfstandige sector zienderogen uitbreiden en openbloeien. Ouders zullen pas dan ook toegang krijgen tot het opvanginitiatief van hun keuze waardoor ook de sociale mix zal toenemen. Ik verwijs graag naar een studie van de beroepsvereniging UnieKO die duidelijk aantoonde dat er wel degelijk oplossingen bestaan, oplossingen waar iedereen die met kinderopvang te maken heeft, beter van wordt.

Als de zelfstandige sector leefbaar en betaalbaar wordt voor iedereen, wordt ook elk initiatief, elk kind, elke ouder, gelijk voor de wet. De discriminatie in de regelgeving en in de betoelaging is momenteel groot en werkt

averechts ten aanzien van de doelstelling die we allen nastreven: meer en goedkopere kinderopvang. Daarom, mijnheer de minister: durf de paraplu boven de verzulde kinderopvang dichtklappen en geef mensen die echt gemotiveerd zijn en zich echt willen inzetten om als zelfstandige te beginnen, daartoe ook de kans.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, waar moeten we naartoe met de kinderopvang? Dat is de vraag van het debat. Ik wil deels in navolging en deels onafhankelijk van mijn kartelcollega mevrouw Roex, zeggen dat ik een utopie heb. Die bestaat erin dat we een kinderopvang hebben in Vlaanderen die voldoet aan de vraag, die als een basisvoorziening kan worden beschouwd, die kwaliteitsvol is, die uitgaat van het recht in hoofde van het kind en die gratis is. Ik wil het woord 'gratis', dat een beetje beladen is, uitdrukkelijk gebruiken. Gratis, zoals het kleuter- en lager onderwijs dat is. Dat is een principe van een basisvoorziening.

Ik bekijk dat niet alleen vanuit een economisch motief, waarde collega's, met name ouders die hun kinderen parkeren omdat ze willen werken, maar vanuit een overtuiging dat een kinderopvang een derde opvoedingsmilieu is, naast het gezin en naast de school, dat waardevol is. Het is waardevoller dan alleen die economische functie. Het heeft met name een belangrijke pedagogische functie. Mijnheer Martens, u hebt dat zelf ook onderstreept. Het heeft ook een sociale functie: het draagt bij tot integratie, tot contact tussen mensen, tot ervaring in contactname en -uitwisseling, niet alleen van de kinderen zelf maar ook van de ouders.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer Caron, ik wil even wijzen op de woorden van uw fractievoorzitter, de heer Sannen. Hij maakte de opmerking dat al het geld komt van de belastingbetaler. Hoe graag je ook het woordje 'gratis' gebruikt, houd in het achterhoofd dat het van ergens komt.

De heer Bart Caron: Ik verdedig dat met plezier, mevrouw Van der Borght. Ik ben het helemaal met u eens. Het is een keuze die we maken in de samenleving in wat we doen met publieke middelen die we via belastingen en andere middelen innen, en hoe we die herverdelen ten dienste van de bevolking. Voor ons is kinderopvang daarin een prioriteit.

Ik wil, wat de ouders betreft, daar keuzeneutraal in zijn: de ouders kiezen om zelf hun kleine kinderen thuis op te voeden of schakelen daarvoor de kinderopvang in. Ik wil ook niet dat een of ander milieu daarin bevorderlijk is of bevoordeeld wordt. Daarom moeten we in voldoende kinderopvang voorzien en daarom moet wellicht het federale niveau er ook voor zorgen

dat bijvoorbeeld het ouderschapsverlof langer kan zijn, zodat die keuze inderdaad neutraal is.

Is het gratis of is het betaalbaar, mevrouw Van der Borgh? Het zal meer kosten dan vandaag voor de belastingbetaler, om uw woorden te gebruiken. Het Centrum voor Gezins- en Bevolkingsstudies heeft een paar jaar geleden berekend dat een kind dat door een collectieve kinderopvangvoorziening wordt opgevangen, in vergelijking met een kind dat thuis door de ouders wordt opgevoed, voor de samenleving minder kost.

En waarom is dat? Omdat iemand die werkt, ook een bijdrage levert aan de samenleving, de overheid en de belastingen. Er zijn dus belangrijke terugverdieneffecten. Ik meen te weten dat uw partij dat in andere dossiers al vaak naar voren heeft geschoven.

Ik zou de fiscale aftrek van het federale niveau graag ronduit afschaffen, want het is een asociale maatregel. Wie heeft er belang bij fiscale aftrek? Niet de eenoudergezinnen met een inkomen van 1100 euro en twee kinderen, maar mensen die veel verdienen. Als we de hele som van de fiscale aftrek voor kinderopvang zouden kunnen inzetten in Vlaanderen om zowel in de kwaliteit als in het aantal opvangplaatsen te investeren, zouden we grote stappen vooruit zetten en zouden we bovendien een veel sociaal systeem krijgen dan vandaag. Helaas hebben we wellicht nog een zoveelste stap in de staatsvorming nodig om dat te kunnen realiseren.

Ik pleit voor gratis, maar desnoods stapsgewijs, zoals onze collega's van de sp.a ook voorstellen voor de zelfstandige opvang – stapje voor stapje. Begin met die mensen die het het meest nodig hebben, voor wie de uitkeringsval of de werkloosheidsval een groot probleem is. En als je de vergelijking maakt tussen enerzijds een uitkering ontvangen en anderzijds gaan werken en de kosten maken, stel je vast dat er inderdaad een val is. Veel ouders blijven dan ook thuis, en dat is niet goed – niet voor de kinderen, niet voor de ouders en niet voor de samenleving. Daar moeten we ons dus absoluut voor inzetten.

Er is ook een sociaal aspect. Het draagt immers ook bij tot herverdeling en biedt mannen en vrouwen de kans om zelf te kiezen hoe ze hun leven indelen, of ze willen werken, hoeveel ze willen werken, en of ze daar ook een inkomen mee willen verdienen. Ik ben er mij van bewust dat het een utopie is, en dat we dit stapsgewijs zullen moeten aanpakken.

Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om mijn waardering uit te spreken voor de zelfstandige kinderopvang. De zelfstandige kinderopvang is hier voorwerp van veel discussie, maar ik vind het een heel mooie, zelfstandige job voor veel jonge mensen. Daar is een markt voor. Die mensen doen dat met veel bezieling, maar ze verdienen er ook geen fortuinen mee. U hebt gelijk, mevrouw Van der Borgh, dat het te maken heeft

met idealisme. Het is een combinatie van enerzijds zelfstandig zijn, en anderzijds iets doen voor de samenleving en daar je brood mee verdienen. Dat is mooi. Laat ons die zelfstandige kinderopvang dan ook ten volle waarderen. Met deze maatregelen is dat dan ook gebeurd, mijnheer de minister.

Mijn laatste utopie is een sterkere rol voor de gemeentebesturen. Gezien de nabijheid van de lokale besturen bij de ouders en de kinderen en de noden die er in elke gemeente zijn, zou de regisseursrol van de gemeenten veel sterker kunnen worden uitgebouwd dan vandaag. Er is vandaag al lokaal overleg en er worden CKO's opgericht, maar laat ons meer middelen en bevoegdheden geven aan de lokale besturen. Laten we hen responsabiliseren. Zij kunnen in het verhaal van voldoende en kwaliteitsvolle opvang een heel grote rol spelen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw de voorzitter, collega's, na al deze zeer behartigenswaardige overwegingen wil ik even nagaan waar het hier eigenlijk over gaat. Er zijn hier zeer interessante zaken verteld. Het ging over dromen en utopieën en alles wat in de politiek heel belangrijk is. Maar een andere brandstof van de politiek zijn de budgetten. De enige manier om een utopie dichterbij te brengen, is ervoor te zorgen dat men niet alleen dromen en discoursen heeft, maar ook budgetten.

Ook de leden van de oppositiefracties zijn begonnen met een felicitatie voor de huidige budgettaire realiteit. Deze Vlaamse Regering heeft inderdaad, op het moment dat ze marges heeft, alles samen meer dan de helft van die marge ingezet op een van de belangrijkste uitdagingen in de huidige Vlaamse samenleving, namelijk ervoor zorgen dat onze Vlaamse gezinnen hun kindervens kunnen combineren met de wens om te participeren aan het economische leven. Het feit dat wij daar meer dan de helft van onze marge voor inzetten, kan niet als een verkeerd signaal worden beschouwd.

Ik wil straks wel ingaan op vragen, onder andere van mevrouw Vogels en mevrouw Dillen, over wat de achterliggende visie is en of ik wel nagedacht heb over hoe ik de middelen ga inzetten. Ik weet één ding: als men een idee heeft en geen budget, schiet men er voor ouders nog minder mee op dan wanneer men beschikt over een budget en, naar onze mening, ook over een visie, en dat mag dan parlementair gechallenged worden.

Voor alle duidelijkheid wil ik één cijferreeks nog eens meedelen, omdat het telkens opnieuw terugkomt. Dit debat is hoe dan ook een synthese van twee zaken, mevrouw Stevens heeft het nog eens samengevat: het komt erop neer dat we moeten kijken of er voldoende plaatsen zijn en of die plaatsen voldoende betaalbaar zijn.

Over het voldoende aantal plaatsen wil ik toch even een optelsom maken, zodat het misschien wat transparanter is, want het is veel eenvoudiger dan men het soms voorstelt. In de initiële begroting 2008 hebben we extra middelen ingeschreven, 1 miljoen euro, in te zetten om 1900 plaatsen bij te maken in de minicrèches. Dat zijn echte plaatsen, die trouwens al gecreëerd werden. Dat is een eerste punt: 1900 plaatsen die meteen in de begroting 2008 stonden. Bij de eerste begrotingscontrole hebben we 8,3 miljoen euro bijkomend ingezet. Het zwaartepunt van dat bedrag ligt bij de gesubsidieerde sector. Alles samen gaat het om 1600 plaatsen, waarvan het merendeel, namelijk 1100, in de gesubsidieerde sector en in de sector van de onthaalouders en nog eens 500 plaatsen in de minicrèches. Op dat ogenblik, met die 1600 bijkomende plaatsen na de eerste aanpassing, stond de teller op 3500 voorspelde plaatsen extra in de kinderopvang. Dat is niet zo bijzonder moeilijk. Tegen dan hebben we 9,3 miljoen euro meer uitgegeven ten opzichte van wat vorig jaar de gewoonte was.

Nu doen we een nieuwe operatie en zetten we opnieuw extra geld in. Een nieuwe inzet op capaciteit in de tweede begrotingscontrole van 5,3 miljoen in de zogenaamde klassieke sector, de gesubsidieerde sector en onthaalouders, en nog eens 3 miljoen euro in de sector van de minicrèches. Dat extra geld, zowat 8,3 miljoen euro waarover vorige vrijdag is beslist, er bovenop, maakt dat we in totaal, als we het allemaal optellen – 1900 bij het begin, 1600 bij de begrotingscontrole en nog eens 6700 plaatsen bij de tweede begrotingscontrole – een budget hebben om 10.000 plaatsen bij te maken.

Nu hebben verschillende mensen me gevraagd of ik de garantie heb dat die plaatsen er allemaal zullen komen. Dames en heren, ik heb één garantie: als ik geen budget heb, zullen ze er zeker niet komen.

Natuurlijk is een deel van wat we hier budgettair inschrijven, gepland in de veronderstelling dat initiatiefnemers daarop willen inspelen. In het bijzonder waar het gaat over de zelfstandige sector, die de voorbije jaren echt een dynamiek heeft gekend en die we met deze maatregelen ook ondersteunen, gaan we er redelijkerwijs vanuit dat dit tot 10.000 extra plaatsen mag leiden.

In ieder geval is het omgekeerde, geen geld inschrijven, niet zo zinvol. Waarom niet? Er is – en mevrouw Van der Borght heeft ernaar verwezen – een heel recente studie van market analysis & synthesis in opdracht van Kind en Gezin, dus onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek, waaruit blijkt dat een op de tien ouders vandaag nog vruchteloos zoekt naar kinderopvang. Een heel aantal ouders moeten enorm veel telefoontjes doen vooraleer ze opvang vinden en in veel gevallen hebben ze daarover pas heel laat zekerheid.

Een van de storende elementen is dat uitgerekend de zwakste groepen, namelijk de lage inkomens, de

eenoudergezinnen en de gezinnen met lage opleidingsniveau, oververtegenwoordigd zijn in de 10 percent die eruit valt. Dat is eigenlijk schokkend, en ook een interpellatie ten aanzien van onder andere de sector van de gesubsidieerde kinderopvang, die, onder andere op basis van het inkomensgebonden zijn, in staat zou moeten zijn om het mattheuseffect tegen te gaan.

Men schijnt mij te willen diplomereren als kampioen van de ene of andere sector. Elke vorm van kinderopvang is voor mij waardevol als die kwalitatief is. Ik rijd voor geen enkele van de sectoren. Voor alle duidelijkheid, ook de gesubsidieerde opvang zal moeten aantonen dat hij slaagt in zijn opdracht om de zwakste groepen voldoende aan hun trekken te laten komen. Het geeft geen pas dat de 10 percent die er niet komt, voor een belangrijk deel mensen zouden zijn uit de doelgroepen.

Sinds 2004 zijn er veel meer kinderen geboren dan was gedacht bij de opmaak van de meerjarenbegroting bij het regeerakkoord. De ambitie van het regeerakkoord om in 5000 extra plaatsen te voorzien, volstond niet. Het is duidelijk dat de realiteit veel sterker is. Sinds het begin van de legislatuur zijn er meer dan 10.000 plaatsen bijgekomen, dus dubbel zoveel als in het regeerakkoord was opgenomen. Voeg daarbij de extra 10.000 plaatsen, en u kunt niet ontkennen dat de Vlaamse Regering zwaar heeft ingezet op deze problematiek die essentieel is voor de combinatie tussen arbeid en gezin. Het is nu eenmaal zo dat de informele opvang – jammer genoeg – zich wat minder ontwikkelt dan we zouden willen. Er is dus behoefte aan extra formele opvang.

Als ik optel wat er sinds het begin van de legislatuur is bijgekomen, dan staat de teller voor mij op een stijging van meer dan 15 percent. Als we maar driekwart kunnen realiseren van wat nu budgettair is vastgelegd, dan zullen we in deze legislatuur 26 percent meer hebben ingezet op extra plaatsen voor kinderen.

Er wordt mij gevraagd naar mijn visie. De visie is niet zo bijzonder ingewikkeld. Om ervoor te zorgen dat ouders deelnemen aan het arbeidsproces, moet er kwalitatieve kinderopvang zijn. Daar moeten we gewoon voor zorgen. Ik gebruik het woord 'kwalitatief' omdat dit deel uitmaakt van een verstandige visie.

Er wordt me gevraagd waarom ik niet wacht op de evaluatie van de CKO-werking. Die 10 percent ouders willen liever ook niet te lang meer wachten. U kunt niet anders dan met mij vaststellen dat het de beste weg is dat een regering ingrijpt in een realiteit en middelen inzet op extra capaciteit. De heer Caron wijst er terecht op dat de CKO's een zware rol geven aan de lokale besturen. Dit zal ons belangrijke dingen leren. Het zal ons misschien ook inspireren voor een volgende legislatuur om een decreet Kinderopvang op te maken dat een landschap kan stroomlijnen waarvan ik erken dat

het in sommige opzichten ingewikkeld is. De complexiteit komt niet alleen van de occasionele en flexibele opvang. In 2004 zaten we al met een bijzonder complexe realiteit. Die is de vrucht van een gezamenlijke politieke verantwoordelijkheid. Misschien is het wel wenselijk om een en ander te stroomlijnen.

Het is belangrijk om te kijken naar de bijdrage die elke sector kan leveren. Mevrouw Van der Borghst wijst terecht op de cijfers. U kunt de 40 procent vanuit de zelfstandige sector niet meer wegdenken, als u dat al zou willen. We moeten dus met elke sector aan de slag en ervoor zorgen dat het kwalitatieve opvang betreft. De zelfstandige opvang verzet zich helemaal niet tegen het idee dat opvang kwalitatief moet zijn. Ze vragen – en hebben wat dat betreft gelijk – dat dit niet met overdreven regelgeving gebeurt. Het moet gebeuren met aandacht voor het resultaat, en we moeten daarin voldoende attent en flexibel zijn. We zullen dat ook doen.

De genomen maatregelen brengen de twee sectoren in zeker opzicht ook wat dichterbij elkaar. Ten eerste werken we naar meer homogene vergunningscriteria. Dat is een kwalitatief aspect. Ten tweede wordt er nu een element van betaalbaarheid geïntroduceerd.

Nu heeft de zelfstandigensector voor het eerst in alle duidelijkheid verklaard die logica te willen volgen. Hoewel de betrokkenen het misschien niet altijd eens zijn over de gekozen instrumenten, zijn ze nu bereid de ouders in overeenstemming met hun inkomen een bijdrage te laten betalen. Ik vind dit een belangrijke stap voorwaarts.

Uit het beruchte onderzoek blijkt dat de kostprijs van de kinderopvang veel ouders kopbrekens bezorgt. We kunnen enkel blij zijn dat nieuwe stappen worden gezet.

De scheiding tussen zelfstandige en gesubsidieerde opvang is vanuit politiek oogpunt eigenlijk niet bijzonder zinvol. De essentiële termen zijn 'kwaliteitsvol' en 'financieel toegankelijk'. Hier kan eventueel een derde, voor sommige mensen zeer belangrijke, term aan worden toegevoegd. Het moet voor de mensen die voor de opvang instaan namelijk ook een beetje leefbaar blijven. Voor de ouders is de kwaliteit en de betaalbaarheid essentieel.

We investeren in de kwaliteit. Weinigen hebben naar de bijkomende begeleiding van zelfstandige starters verwezen. Het gaat niet enkel om de organisatie van zakelijke begeleiding. We kijken ook naar een aantal kwalitatieve pedagogische aspecten die een bijdrage aan de kwaliteit van de opvang moeten leveren.

We voorzien in 17,5 miljoen euro. Het is de bedoeling de betaalbaarheid voor de ouders zonder overdreven administratieve lasten te verzekeren. In zeker opzicht leveren we een bijdrage aan de leefbaarheid van de sector. De

zelfstandige initiatieven die momenteel met behulp van te lage bijdragen van de ouders moeten functioneren, zullen hun leefbaarheid hierdoor zien stijgen.

Aangezien hier verschillende vragen over zijn gesteld, wil ik kort op de situatie van de onthaalouders ingaan. Er wordt wel eens gezegd dat ik hier niets aan doe. Sommigen vragen zich af of het realistisch is te verwachten dat meer mensen onthaalouder zullen willen worden.

Om te beginnen wil ik opmerken dat ik wel iets doe. Ik heb in een bijkomende impuls van 780.000 euro voorzien. Dit geld is bedoeld om de indexering van de bijdragen en van de vergoedingen voor de onthaalouders te vervroegen. De inflatie speelt iedereen parten. Dit geldt uiteraard ook voor de onthaalouders. In de bestaande regeling, die nog van de tijd van mevrouw Vogels dateert, wordt een indexering pas op 1 januari van het daaropvolgende jaar doorgevoerd. Aangezien een dergelijke regeling in tijden van grote inflatie best hinderlijk kan zijn, heb ik dit vervroegd en de sector een bijkomend bedrag van 780.000 euro toebedeeld.

Wat de bedrijfsvoorheffing betreft, merk ik op dat we bij de federale overheid een fiscale immunisering van de onkostenvergoeding bepleiten. Of we dit zullen bekomen, valt nog af te wachten. De Vlaamse Regering heeft in elk geval duidelijk gesteld dat dit moet gebeuren.

Een laatste voorbeeld is het invoeren van de mogelijkheid voor onthaalouders om samen te werken. Het gaat hier niet langer om een experiment, maar om een recurrente werkvorm. Dit is een nieuwe stap in de goede richting. We hebben bijzondere waardering voor het werk van de onthaalouders.

Ter afsluiting zal ik de zaak even samenvatten. Er is hier gezegd dat het om een politiek compromis gaat. Er is voor elk wat wils. Ik ervaar dat bijna als een eresaluut. Hoe wordt het probleem omschreven? Ouders vinden niet gemakkelijk genoeg opvang. Indien ze opvang vinden, is dat in sommige gevallen best duur. De Vlaamse Regering voorziet, indien ze over marges beschikt, in bepaalde bedragen.

Ik maak even het optelsommetje. In het begin is in 1 miljoen euro voorzien. Bij de eerste begrotingscontrole is hier 8,3 miljoen euro aan toegevoegd. Nu wordt dit budget nogmaals aangevuld. In totaal gaat het om een bijkomende investering van 38,1 miljoen euro in deze sector. Die investering bestaat uit 17,6 miljoen euro voor de uitbreiding, uit 17,5 miljoen voor de betaalbaarheid en uit 3 miljoen euro voor maatregelen die de zelfstandigensector moeten versterken.

Ik zie niet in wat het probleem is. Volgens mij gaat het hier om een mooie synthese. De Vlaamse Regering

houdt rekening met het essentiële en investeert keihard. We willen de Vlaamse gezinnen in hun kinderwens ondersteunen. We willen ervoor zorgen dat ze een kwalitatieve kinderopvang vinden. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Mieke Vogels: Ik heb natuurlijk nog heel wat onbeantwoorde vragen. Het laatste woord is hierover ongetwijfeld nog niet gezegd.

Wat ik wel heel interessant vond, mijnheer de minister, is dat u zegt dat uw visie over kinderopvang heel duidelijk is. Als zoveel ouders zeggen dat ze een kwalitatieve opvang wensen omdat ze anders niet kunnen gaan werken, dan is dat voor u de drijfveer.

Dat is natuurlijk een wereld van verschil met wat ik hier mevrouw Roex of de heer Caron heb horen zeggen. Zij gaan uit van een totaal andere visie: kinderopvang ligt niet in het verlengde van de wensen van de markt. De markt heeft veel of weinig werkrachten nodig, vraagt veel of weinig flexibiliteit. Kinderopvang is een maatschappelijke opdracht en een recht voor elk kind. Zoals de heer Caron heeft gezegd, biedt ze een belangrijke pedagogische meerwaarde.

Mijnheer de minister, u hebt ook veel besognes met opvoedingsondersteuning en wat weet ik nog allemaal. In tijden waarin heel wat ouders er alleen voor staan om hun kind op te voeden, in tijden waarin heel veel kinderen geboren worden in gezinnen waar men thuis geen Nederlands praat, wordt de kinderopvang maatschappelijk belangrijker dan ooit. Op die manier kan men de kinderen veel meer startkansen bieden dan als ze niet in de kinderopvang terecht zouden kunnen. Dat is eigenlijk de kern van het debat.

Wat is kinderopvang? Voor ons moet die duidelijk vertrekken van het kind. Ze is er om op maat van het kind meer kansen te geven en om ervoor te zorgen dat het een goede basis heeft om zijn leven uit te bouwen.

Blijkbaar is er binnen deze meerderheid toch een wereld van verschil over de manier van denken betreffende de kinderopvang. Dat is een interessante conclusie.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. U kunt er niet omheen dat er een politiek compromis is gesloten, waarop vooral Open Vld en sp.a hun stempel hebben gedrukt. Nog geen week geleden stonden deze twee coalitiepartners lijnrecht tegenover elkaar. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Jawel, mijnheer Caron! In Knack stond een heel duidelijk artikel waarin mevrouw Roex en mevrouw Van der Borght heel uitdrukkelijk hun standpunt hebben gegeven. Ze stonden lijnrecht tegenover elkaar. U gaat dat toch niet ontkennen!

Minister Steven Vanackere: Ze hadden beter mij geïnterviewd. *(Gelach)*

Mevrouw Marijke Dillen: Daar kan ik onmiddellijk op repliceren. U hebt een interview gegeven in verband met de aanpassing van de bijdrage aan het inkomen. Ook u hebt klaar en duidelijk tegen de media gezegd dat daar geen sprake van is, dat daar geen middelen voor zijn. *(Opmerkingen van minister Steven Vanackere)*

Dat hebt u geantwoord. U kunt dat niet ontkennen. Dat zei u nog geen twee weken geleden.

Minister Steven Vanackere: En toen waren er middelen. Op het ogenblik dat ik geconfronteerd werd met de vraag hoe het zat met de betaalbaarheid, heb ik geantwoord dat er geen middelen waren. Ik wil inzetten op de capaciteit. Als er extra geld is om iets te doen aan die betaalbaarheid, dan zeg ik daar geen neen op. Toen kwamen de middelen er. Dat is een normale manier om politiek te voeren.

Als een minister moet antwoorden dat hij het een perfect idee vindt zonder dat er budgetten voor zijn, dan is hij fout bezig. Bij het vastleggen van de prioriteiten voor én de capaciteit én de betaalbaarheid, kan ik alleen maar vaststellen dat de collega's bereid zijn geweest om middelen te zoeken, zodat beide gerealiseerd kunnen worden.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, als u intellectueel eerlijk bent, moet u toegeven dat u hebt gezegd dat als er extra middelen zijn, die naar extra plaatsen gaan. Geef me even de tijd en ik citeer wat u in het interview hebt gezegd.

Voor alle duidelijkheid wil ik zeggen dat ik de piste die hier vandaag wordt geopend om de bijdragen in de gesubsidieerde én in de zelfstandige sector inkomensafhankelijk te maken, volledig steun.

Ik heb echter geen antwoord gekregen op een heel belangrijke vraag die daar rechtstreeks aan is gekoppeld. U hebt gesteld dat u een oproep zou doen aan de zelfstandige sector, zodat die kan instappen in wat ik het systeem-Kind en Gezin zou noemen. Als er vooraf geen definitieve oplossing is voor het probleem van de fiscaliteit, zal de zelfstandige sector daar niet op ingaan. Ze wil niet het risico lopen om er volgend jaar bij de afrekening van de belasting mee geconfronteerd te worden dat de helft van de subsidies terugvloeien via de bedrijfsbelasting.

Ik vraag u dus expliciet om zo vlug mogelijk een akkoord met de federale regering af te sluiten zodat deze subsidies volledig worden vrijgesteld van bedrijfsbelasting. We steunen u helemaal in dat streven. Die zaak moet eerst worden opgelost.

Ik heb tien knelpunten, die ik hier evenwel niet zal herhalen. Ik denk dat het belangrijk is om daar in de commissie, en niet in dit debat waarvoor slechts een beperkte tijd is uitgetrokken, grondig op in te gaan. Er zijn immers een aantal zaken waarop u in het beperkte tijdsbestek van vandaag niet kunt antwoorden. Zo moet de vraag worden beantwoord wat de toekomst van de dienstencheques is. Ik heb gelezen dat daar nog voor het zomerreces een antwoord moet op komen. En hoe zit het met de proefprojecten op basis van de conceptnota van Kind en Gezin, de fameuze CKO's die in september worden geëvacueerd? Ik zou nog andere voorbeelden kunnen geven. Daarover moeten we een debat ten gronde kunnen voeren.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ten behoeve van mevrouw Dillen wil ik verwijzen naar mijn uiteenzetting van zo-even. Ik heb duidelijk gezegd dat het voor ons niet kan dat men zal werken met inkomensgerelateerde bijdragen waardoor ouders die vandaag reeds kinderen in de opvang hebben, meer zullen moeten betalen dan wat ze nu betalen. We hebben ook altijd gezegd dat de zelfstandige initiatieven die inkomensverlies zouden lijden, een compensatie moeten ontvangen. Aan beide voorwaarden is voldaan.

Mevrouw Elke Roex: Ik wil nog even antwoorden op wat mevrouw Dillen heeft gezegd. Als we vorige week met ons standpunt nog tegenover mekaar in Knack stonden, in de rubriek 'JA/NEEN', kunnen we vandaag naast mekaar staan als 'JA/JA'. Dat is het mooie van een compromis: het is een geheel van maatregelen waarin iedereen zijn gading vindt, maar ook een duidelijke stap in één richting, die niet voor tegenstellingen zorgt. We hebben elkaar gevonden.

Mevrouw Monique Moens: Uiteraard heb ik nog onbeantwoorde vragen. Ik deel dan ook de mening van de collega's om het debat uit te diepen in de commissie.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw Moens zal dan wel aanwezig moeten zijn als de commissie vergadert. We zien ze daar niet veel.

Mevrouw Monique Moens: Ik kan ook nog wel lezen, mevrouw Van der Borgh.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

Motie van aanbeveling

De voorzitter: Door mevrouw Vogels is een motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk vrijdag 6 juni 2008 om 17 uur zijn ingediend.

Het Parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Actualiteitsmoties

De voorzitter: Door mevrouw Moens en de heer Verstrepen werd tot besluit van dit actualiteitsdebat een actualiteitsmotie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Door mevrouw Dillen is een actualiteitsmotie aangekondigd. Ze moet uiterlijk om 16.30 uur zijn ingediend.

Het Parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een evaluatie van het Participatiedecreet Onderwijs

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Van Brempt.

De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, gisteren lazen we berichten over een enquête of een vorm van evaluatie van het secretariaat van het katholiek onderwijs in verband met de werking van het Participatiedecreet dat het parlement in 2004 heeft goedgekeurd. Alle fracties ondersteunden toen de idee dat participatie moet worden bevorderd. Participatie is belangrijk, en dat is zeker het geval als het over onderwijs gaat.

Vanuit bepaalde hoeken, onder andere vanuit de directies van het katholiek onderwijs, was er een zekere weerstand tegen participatie. Men heeft het dan vooral over het decreet en het formalistische daarvan. Ik denk dat er wat meer achter zit en dat het vooral gaat om een weerstand tegen participatie.

Die participatienorm is belangrijk. Wanneer we de enquête bekijken die hoofdzakelijk is gehouden bij directies, inrichtende machten en voorzitters van schoolraden, stellen we vast dat de participatieorganen er in een aantal scholen niet of nauwelijks werken. Tijdens de laatste verkiezingen van de leden van de participatieorganen, waren er nauwelijks kandidaten. Los van de representativiteit van de enquête geeft ze belangrijke indicaties over de werking van de participatie. Een andere vraag is echter wat daar vanuit het beleid mee gebeurt. Ik ga ervan uit dat de overgrote meerderheid in dit parlement en de Vlaamse Regering

achter het participatie-idee staan. Tegelijkertijd stel ik echter vast dat een belangrijk instrument zoals het steunpunt voor participatie dat bij decreet is ingesteld, nog altijd niet is geïnstalleerd. Meer nog, de bevoegde minister heeft beslist daar geen geld voor vrij te maken. De oprichting wordt dus uitgesteld.

Het is natuurlijk het een of het ander. Wanneer men werkelijk wilt dat die participatie slaagt, dan moeten er ook voldoende instrumenten ter beschikking worden gesteld. Die instrumenten mogen niet alleen een decreetale verplichting zijn. Men zal ook moeten nagaan hoe op een soepele wijze een echte participatie mogelijk is van alle actoren uit het onderwijs. Gezien het belang van het onderwijs moeten we daar absoluut voor gaan.

Wat doet de minister met de elementen van het onderzoek? Wat zal hij doen met het steunpunt voor participatie?

De voorzitter: Minister van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Momenteel is er in opdracht van de overheid een enquête aan de gang bij een representatieve steekproef van basis- en secundaire scholen. Daarbij worden de directies, de ouders, de leerkrachten en de leerlingen gepeild naar hun ervaringen met participatie.

De resultaten van dat onderzoek zullen tegen het najaar verwerkt worden. De minister van Onderwijs wil zich niet inhoudelijk uitspreken voor dat onderzoek achter de rug is.

De onderliggende vraag bij de intentie uit het regeerakkoord om participatie te meten, is te weten komen of we evolueren naar een hogere schoolbetrokkenheid en -tevredenheid van de diverse actoren. Vele andere actoren naast de centrale overheid, en vele andere initiatieven naast het Participatiedecreet bepalen het klimaat van de verschillende scholen.

Wat de aan de gang zijnde enquête betreft, heeft de overheid geopteerd voor een onderzoeksdesign waarbij met gevalideerde vragenlijsten aan de verschillende actoren wordt gevraagd hoe zij het participatieklimaat vandaag ervaren en hoe dat evolueert in de tijd.

Het is zeer belangrijk dat niet enkel wordt gepeild naar de formele toepassing van het decreet maar dat ook de effectieve maatschappelijke evoluties gemeten worden. Die enquête is nu bezig.

Voor de enquête bij ouders en leerkrachten zal een vergelijking mogelijk worden met de nulmeting die in 2005 al is afgenomen. Voor de leerlingen in het secundair onderwijs beschikken we niet over een nulmeting. De enquête zal ons informatie geven over wie participeert,

met name ouders, leerkrachten leerlingen, directies; waarover er geparticipeerd wordt, de zogenaamde participatiedomeinen; in welke mate, de participatiegraden; en hoe, de participatiekanalen. Het gaat dan over formele, decretale en informele wegen.

Er wordt gepeild naar de motivatie, de tevredenheid en de actuele graad van inspraak over diverse onderwerpen. Dat alles wordt getoetst aan persoons- en schoolkenmerken.

De resultaten van de enquête die nu loopt, de resultaten van het VSKO-onderzoek waarnaar u verwijst, maar ook de initiatieven die andere stakeholders, zoals de Vlaamse Scholierenkoepel, voorbereiden en de resultaten van de themadoorlichting van de inspectie over de naleving van het Participatiedecreet: al die initiatieven moeten samen worden gelezen. Pas dan kan een standpunt worden ingenomen over participatie in het algemeen, maar ook over de nood aan ondersteuning in het bijzonder.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik stel vast dat men nog veel zal studeren en enquêtes houden. Ik stel vast dat we een aantal resultaten ten vroegste in het najaar kunnen verwachten. Als we dan moeten wachten op de conclusies, dan heb ik eigenlijk een klein beetje de indruk dat het voor na de samenstelling van een nieuw parlement en voor een volgende minister zal zijn. Dat vind ik een klein beetje een gemiste kans. Ik vind dat men ter zake zeer traag gaat. Participatie wordt met de lippen beleeden, maar er wordt iets te lang gewacht met het evalueren en het nemen van heel concrete maatregelen. Dan denk ik opnieuw aan het participatiesteunpunt. Dat schuift men voortdurend voor zich uit. Het wordt zelfs afhankelijk gemaakt van nog maar eens een evaluatie na zoveel jaar. Ik blijf dat betreuren.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer Tavernier, temeer daar mijn fractiecollega's in het verleden hierover al diverse vragen hebben gesteld.

Het antwoord van de minister stelt me wat teleur als het gaat over die enquêtes. In een vorig antwoord had hij gezegd dat de enquêtes in 2007 zouden worden afgenomen. Nu is het mei 2008. Hij had ook resultaten beloofd voor 2008. We hadden allemaal wel gehoopt dat dit voor het reces kon. Als het zo doorgaat, dan zal dit inderdaad, zoals de heer Tavernier stelt, voor na het reces zijn. Die resultaten zullen aan de basis liggen van de evaluatie van het decreet. Dan vrees ik dat in feite al heel wat kostbare jaren verloren zijn gegaan. Alle krenten die in de diverse media verschenen zijn, lijken me

voldoende om erop te wijzen dat er iets schort aan die participatie en dat we misschien beter niet te veel tijd verliezen en werk maken van dat uitgebreide expertisecentrum. Participatie is immers belangrijk voor leerlingen en ook voor leerkrachten. Ik lees onlangs in de krant dat leerkrachten op eigen houtje gaan staken omdat ze geen inspraak krijgen. Het is heel belangrijk dat dat in de toekomst niet meer het geval is.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, ik dank de vraagsteller en de minister. Het verheugt me dat ook het ministerie dit Participatiedecreet zal evalueren. Een decreet moet immers worden geëvalueerd. Het moet me echter van het hart, en ik heb die VSKO-studie heel grondig doorgenomen, dat er een heel eenzijdige benadering van participatie uit voortvloeit. Men heeft “300 directeurs, voorzitters van een schoolbestuur en van de schoolraad” ondervraagd. Waarom werden de leerkrachten, de ouders en de leerlingen – over wie het gaat – niet ondervraagd? Als dan wordt gesteld dat het decreet geen meerwaarde biedt, omdat 35 percent van de ondervraagden vindt dat het geen meerwaarde biedt, dan denk ik dat we misschien wel goed bezig zijn. Niet iedereen was immers van nul vertrokken. In heel veel scholen was er al heel veel participatief gedrag. Het decreet had echter als doel participatie ingang te laten vinden in elke school.

Met de enquête, zoals ze werd vooropgesteld door het VSKO, en zoals ze ook werd afgenomen, wil men eigenlijk een beetje aan een soort van selffulfilling prophecy doen. Men wil bij het initieel ingenomen standpunt uitkomen. Daarom, mevrouw de minister, kijk ik uit naar de evaluatie door het ministerie. Ik hoop dat die evaluatie op een bredere basis zal geschieden en objectiever zal zijn. Deze evaluatie kan ik echt niet objectief inschatten.

Minister Kathleen Van Brempt: Het is duidelijk dat de resultaten vroeger werden verwacht. Ze staan geprogrammeerd voor het najaar. Het geldt voor vele beleidsdomeinen dat je in het najaar nog heel wat voorbereidingen kan doen, die dan in een volgende legislatuur hun beslag zullen krijgen.

De heer Jef Tavernier: Ik sluit mij aan bij de heer De Cock. We moeten ons nu behelpen met een inderdaad beperkte en wat eenzijdige enquête. Daarom is het zo belangrijk dat we de bredere evaluatie krijgen en valt het dubbel te betreuren dat ze toch wel wat laattijdig komt. Een element dat ons moet verontrusten, is dat er onvoldoende of maar net voldoende kandidaten zijn om de plaatsen in de participatieorganen in te vullen. Dat betekent dat er hier en daar iets schort.

Minister Kathleen Van Brempt: Het is heel duidelijk dat de evaluatie in al haar facetten volop gaande is. Die evaluatie wordt dus zeer breed. De globale evaluatie zal

veel breder zijn dan nu in de kritiek van het VSKO wordt voorgespiegeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Dany Vandebossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de vernietiging door de Raad van State van het subsidiebesluit voor muziekverenigingen

ACTUELE VRAAG van de heer Piet De Bruyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de vernietiging door de Raad van State van het subsidiebesluit voor muziekverenigingen

De voorzitter: De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, ik moet iets verduidelijken. Ik had de vraag ingediend in de commissie omdat ik denk dat dit soort arresten van de Raad van State een bredere discussie vergt dan een discussie die enkel gaat over het probleem van het Brussels Jazz Orchestra.

Wij hebben deze discussie al vroeger gevoerd. Bij de besprekingen van de begrotingen voor Cultuur is erop gewezen dat er in de sector een toenemende juridisering is ontstaan. Ik heb daar geen probleem mee. Men maakt in de sector ook gebruik van alle juridische middelen die ter beschikking staan.

Het arrest van de Raad van State dateert van 22 mei en vernietigt het besluit van de Vlaamse Regering van 2002. Ik zal het besluit niet helemaal citeren, alleen de titel al is erg lang. Het gaat om de structurele subsidies van erkende professionele muziekensembles, enzovoort. Het besluit is vernietigd en een aantal overwegingen in het arrest van de Raad van State verwonderen mij helemaal niet. Het rapport van het Rekenhof van een jaar of twee, drie geleden had al dezelfde kritiek geformuleerd. Het gaat over de subsidiëring voor de periode 2003-2006. Het is natuurlijk bijzonder jammer dat de procedure is ingeleid in 2002 en dat we hebben moeten wachten tot 2008 om een arrest te krijgen van de Raad van State. Maar ik ben eigenlijk blij dat er een arrest is, om de eenvoudige reden dat het standpunt van de Raad van State duidelijk is. Het gaat over een vraag van het Brussels Jazz Orchestra om 377.000 euro. Er werd bij regeringsbesluit 180.000 euro toegekend. Daarvan zegt de Raad van State nu dat de adviezen van de beoordelingscommissie en de

adviezen van de administratie positief waren en dat het besluit om die 180.000 euro toe te kennen niet gemotiveerd is: niet ‘onvoldoende’, maar ‘niet’ gemotiveerd. Dat is waarover het gaat.

Ik heb daar een paar vragen over. Ik las in de krant – en dat verwonderde me – dat men het zou oplossen via een minnelijke schikking. De jurist in mij kwam weer boven. Ik denk dat dat een verkeerde benadering is van de zaak. Bovendien wordt een minnelijke schikking na een vernietigingsarrest wel een beetje moeilijk. Men kan het eigenlijk alleen maar hebben over het afsluiten van een dading met het Brussels Jazz Orchestra en over de procedure bij de burgerlijke rechtbank, waarvan de claim momenteel meer dan 1 miljoen euro bedraagt. Ik vroeg me af wat men bedoelt met een minnelijke schikking, maar waarschijnlijk gaat het over een dading.

Wat zijn de gevolgen van het vernietigingsarrest en van de vernietiging van dat besluit? Ik vrees dat men met een catch 22 gaat creëren. De Raad van State stelt vast dat het Brussels Jazz Orchestra meer middelen kan krijgen als men aan het budget van de anderen raakt. Dat zal tot problemen leiden met die verenigingen. Een tweede oplossing, de voor de hand liggende oplossing, is een nieuw besluit met een nieuwe motivering. Ik vraag me af of dat nieuwe besluit – de catch 22 – de andere ensembles niet gaat inspireren. Er is nu opnieuw een termijn om naar de Raad van State te stappen. Het is een juridisch kluwen geworden. Wat gaat u met dat vernietigde besluit doen, mijnheer de minister?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, we spreken hier over een besluit van de Vlaamse Regering van juni 2002 betreffende de erkenning en subsidiëring van muziekverenigingen voor de periode 2003-2006. De beslissing werd genomen binnen het kader van het Muziekdecreet. Ik schets even de context.

114 verenigingen deden een aanvraag; 76 daarvan werden erkend en kregen een bijhorende subsidie. Een van die 76 was het Brussels Jazz Orchestra. De aanvraag van dit ensemble kreeg een positief advies van zowel de erkenningscommissie als de administratie. Toch werd de subsidie gehalveerd. De vereniging nam daar geen genoegen mee en leidde een procedure in bij de Raad van State, met het argument dat de beslissing niet gemotiveerd was. De Raad van State volgt dat idee en vernietigt het besluit van de regering van 28 juni 2002.

We zitten met een juridisch probleem. Dat heeft collega Vandebosche uitgelegd. Maar we zitten ook met een politiek probleem. Ik kom tot mijn concrete vragen. Hoe zit het wat betreft de vernietiging van het besluit voor de 75 andere organisaties die toen erkend werden? Heeft,

zoals ik meen te hebben begrepen uit de berichtgeving, de vernietiging betrekking op het geheel van de aanvragen en dus op de 76 dossiers? Zo ja, wat gaat u dan doen? Wat kunt u doen om de verenigingen, die nu iedere rechtsgrond missen waarop hun erkenning en subsidie werd gebaseerd, zo snel mogelijk die erkenning terug te geven? Dat is vooral een juridisch probleem. We zitten eigenlijk weer in de situatie van 27 juni 2002.

U fronsst uw wenkbrauwen, ik ben zeer benieuwd naar uw antwoord. Ik heb de indruk dat we even ver staan als de dag vóór de beslissing. Ik denk dat men zich met recht en reden zorgen maakt over de rechtspositie van de andere organisaties.

Wat leert u hieruit? Wat moeten we hieruit leren voor de volgende subsidieronde in het voorjaar van 2009? Die is gekoppeld aan het Kunstendecreet. Volgens de berichtgeving gaat er meer aandacht naar het onderbouwen van de erkenning.

We hebben ook daar al een aantal vernietigingen, als ik het me correct herinner, onder meer voor het Ensemble Currende. Ik stel dus de politieke vraag welke bijkomende lessen u hieruit trekt voor de erkenningsronde van 2009.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Dames en heren, ik heb er even over getwijfeld of ik hier wel veel kan vertellen omdat er een procedure loopt of omdat er minstens nog een procedure kan worden verwacht. De heer Vandebosche verwees zelf naar een procedure die al zou lopen. Het is niet de gewoonte om bij lopende procedures publieke verklaringen af te leggen. Ik wens dus de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen. Anderzijds heeft het parlement vanzelfsprekend recht op alle informatie en op elke waarheid, en die wil ik u graag geven.

Het arrest van de Raad van State is vrij helder. Het is een vernietiging van een besluit van de Vlaamse Regering van eind juni 2002, op basis van verschillende artikels en hoofdzakelijk op grond van geen of onvoldoende motivering, of van het onvoldoende bekendmaken van de argumenten en de criteria op basis waarvan een beslissing is genomen.

Voor de duidelijkheid schets ik even de feitelijke situatie van het Brussels Jazz Orchestra. In de voorvorige legislatuur kreeg het orkest in 1997-1998 een subsidie van om en bij 25.000 euro, vanaf 1999 kreeg het 100.000 euro. Het bedrag steeg daarna tot 135.000 euro en de beslissing die nu vernietigd is, verhoogde die subsidie van 135.000 tot 180.000 euro. Inmiddels krijgt het Brussels Jazz Orchestra geen 180.000 euro, maar, sinds de laatste beslissing die we hebben genomen, ruim 250.000 euro. Er is dus een aanzienlijke stijging van de subsidies. Als ik het even vergelijk met de

voorvorige legislatuur, dan gaat het om een stijging van 900 percent – dat is niet onaanzienlijk. Als we de evolutie bekijken vanaf de 100.000 euro, dan is er een stijging van ongeveer 130 percent. Als we alleen de laatste beslissing bekijken, dan is er een stijging van ruim 40 percent van de middelen. Ik wil maar zeggen dat men nog moet kunnen bewijzen wat de reële schade zou zijn.

Los daarvan heeft men hier een vernietiging van de beslissing en dat is vrij helder. Het wil zeggen dat die vernietiging vanzelfsprekend niet met een minnelijke schikking aan de kant kan worden geschoven, maar dat er een nieuwe beslissing moet komen. De reden voor de vernietiging dat ze onvoldoende werd gemotiveerd. Dat lijkt me inmiddels zonneklaar en als ik het besluit van de Vlaamse Regering van toen bekijk, dan werd het op zich voldoende gemotiveerd. Ondertussen heb ik al een aantal andere rondes meegemaakt en ik kan u verzekeren dat de toenmalige beslissing van tien pagina's – geen dertig, mijnheer Caron – vandaag minstens dertig pagina's zou beslaan, want we leven nu inderdaad in een andere wereld waarin de juridisering, waar u beiden naar verwees, een realiteit is. We moeten ons daar gewoon gezond op voorbereiden en dus moeten we de nodige motieven geven.

Er is meer dan dat. Het gaat niet alleen over het motiveren van het besluit zelf, het is ook een kwestie van het individueel motiveren van de aanvrager. Dat wil zeggen dat minstens moet worden verwezen naar alle stukken die betrekking hebben op het dossier, en in de mate dat ze echt belangrijke argumenten en criteria bevatten, moeten die ook overgemaakt worden. Dat doen we vandaag. Dit is onmiddellijk al een antwoord op uw vraag, mijnheer De Bruyn: we doen dat, en we zorgen er absoluut voor dat er een heel duidelijke motivering is van de beslissing.

Was die beslissing, en ik heb het nu niet over het besluit, niet gemotiveerd? Waren er toen geen criteria?

Het is juist dat er een positieve beoordeling was van de beoordelingscommissie. Het is juist dat er een positieve beoordeling was van de administratie, maar de berekeningen die de administratie had gemaakt – en ze zijn niet toegevoegd, want dat is een fout die is rechtgezet door de Raad van State –, bestaan. Die cijfers toonden aan dat we in dit dossier, volgens de administratie, een bedrag hadden moeten toekennen van 160.000 euro, wat door de regering werd verhoogd naar 180.000 euro. Ik wil er maar op wijzen dat ook deze stukken zullen meespelen in de volgende motiveringen.

Het is vanzelfsprekend dat, nadat er een besluit is vernietigd, er normalerwijze een nieuwe en degelijk gemotiveerde beslissing wordt genomen in de plaats van de vernietigde beslissing. Wat een eventuele dading betreft, moet ik u zeggen dat de toenmalige advocaat – de huidige voorzitter van het Brussels Jazz Orchestra – al enkele keren met het kabinet contact heeft opgenomen. Wij zijn

altijd bereid om te luisteren, maar de vragen die ze stelden waren toch wel omvangrijk. De bedragen waren dezelfde als die in de pers waren verschenen. Het is ook een kwestie van goed huisvaderschap om niet zomaar eender welke vragen te beantwoorden. Van een dading is op dit ogenblik dus nog geen sprake.

Wat is de concrete consequentie voor de andere? In de schriftelijke voorbereiding verwees u ook naar de afgewezen aanvragen. Daar geldt dat sowieso niet omdat in de beslissing alleen de positieve aanvragen worden beslist, niet de negatieve. Wat er vandaag nog wel overeind blijft, zijn de individuele subsidiebesluiten. Die zijn niet vernietigd. De individuele subsidiebesluiten geven nog altijd een rechtsgrond. Wat dat betreft, zou ik me niet te veel zorgen maken.

De heer Vandebossche verwees naar een eventuele nieuwe beslissing die beter gemotiveerd zou moeten zijn – wat ik mag hopen en waarvan ik ook uit ga. Omwille van de betere motivering zou er opnieuw grond zijn voor een eventueel rechtsgeding. Dat is altijd zo en dat risico moet je nemen want er is geen alternatief.

Ik denk dat er een nieuwe beslissing moet worden genomen die goed gemotiveerd moet zijn. Wat die beslissing is, zal blijken.

De heer Dany Vandebossche: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord maar ik denk dat de discussie moet worden vervolgd.

U zegt dat u niets kan zeggen over de lopende burgerlijke procedure. Ik ben het daarmee eens. Maar als ik lees dat er een minnelijke schikking wordt voorgesteld, dan geeft dat eigenlijk al een aanwijzing over waar men naartoe wil.

Minister Bert Anciaux: Voor alle duidelijkheid: dat is geen citaat van mij. Er heeft mij zelfs geen journalist gecontacteerd.

De heer Dany Vandebossche: Een vernietigd besluit gaat over een bepaalde periode, in dit geval 2003-2006. Hoe de evolutie is van het Brussels Jazz Orchestra, speelt eigenlijk geen rol. In de periode 2003-2006 werd het besluit vernietigd. Je kunt zeggen dat ze in de volgende ronde beter werden bedeed, bovendien waren ze al gestegen van 25 naar 200 op dit ogenblik. Maar volgens mij speelt het in deze juridische procedure geen enkele rol.

Minister Bert Anciaux: Dat is juist, maar in het parlement mag ik dat wel vertellen.

De heer Dany Vandebossche: Het speelt in deze geen enkele rol. Dit wordt gevolgd omdat ik het een bijzonder goede, juridische kluif vind.

De heer Piet De Bruyn: Mijnheer de minister heeft ernaar verwezen dat de geschiedenis van het Brussels Jazz Orchestra schijnt te suggereren dat hen sindsdien wel recht is gedaan. Maar dat neemt niet weg dat op het ogenblik dat de beslissing werd genomen, er een behoorlijk zware fout is gemaakt en dat de Raad van State terecht deze beslissing heeft geschorst.

Ik blijf zitten met mijn vraag over de toekomst. We hebben al op basis van het Kunstendecreet een aantal vernietigingen gehad door de Raad van State, ondanks het feit dat er omstandiger is gemotiveerd. Welke zekerheid kunnen we bieden in de dossiers die lopen en die we binnenkort moeten behandelen, dat men niet voor dergelijke problemen komt te staan en niet wordt geconfronteerd met die zeer vervelende situatie waarbij men jaren later hoort dat een beslissing die niet onaanzienlijke middelen garandeert, op losse schroeven wordt gezet?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil een paar kanttekeningen maken. Het is een oud zeer, maar wel bekend: elke beslissing moet goed worden gemotiveerd, en terecht. Als het over kunst en cultuur gaat, is er niets moeilijker dan dat. Het gaat over een subjectieve materie die je moet beoordelen. Ik spreek uit ervaring: er is al heel veel gebeurd en er is veel verbeterd in de loop van de voorbije twintig jaar op het vlak van beslissingen inzake kunst en cultuur. Het blijft echter een heel moeilijke kwestie.

Ik wil opmerken dat de positie van de jazzmuziek in het muzieklandschap de voorbije jaren sterk is verbeterd. Het lijkt alsof we alleen maar een slechtnieuwsshow hebben. Dat is niet zo. Er zijn meer spelers en meer middelen voor jazz, en de jazzmuziek wordt ook erkend. Het Brussels Jazz Orchestra is een van de beste bigbands ter wereld. Het verdient ook wel een goede subsidie, laat dat buiten elke discussie staan.

Laat ons dit herleiden tot enerzijds een juridische vraag, mijnheer Vandenbossche, en anderzijds een principiële vraag die in elke cultuur- en kunstsubsidie blijft spelen. Een organisatie stelt een vraag en meent voor dat beleidsplan, die productie of die concertreeksen die subsidie te mogen krijgen. Daar ligt nu net de moeilijke afweging. Is het vanzelfsprekend dat je het gevraagde bedrag moet toekennen? Als je een lager bedrag toekent, op welke grond doe je dat en voor wat? Het is niet mogelijk om elke vraag te honoreren. Het is die oefening die leidt tot juridische procedures, hoe goed ze ook bedoeld zijn.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik denk dat we veel geluk hebben gehad dat in het verleden niet nog meer organisaties de juridische mogelijkheden hebben uitgeput, anders had u waarschijnlijk niets anders moeten

doen dan correctiebesluiten nemen. Degenen die naar de rechtbank zijn gegaan, hebben meestal gewonnen omdat er heel veel te zeggen viel over de motivatieplicht en –uitvoering vanuit de overheid.

Deze vernietiging moet worden uitgevoerd, daar is weinig discussie over. Er is al heel wat verbeterd aan de motivatieplicht. Ik vermoed dat er maar een oplossing is voor dergelijke problemen. Je kunt het nooit voldoende motiveren en er zal ook nooit voldoende geld zijn om iedereen te geven wat gevraagd wordt. Het is ook niet goed dat de overheid zomaar geld uitdeelt omdat het gevraagd wordt, de overheid moet een beleid voeren. De enige mogelijkheid is om in plaats van groepsbesluiten te nemen, individuele besluiten te nemen zodat wanneer er iets wordt vernietigd, enkel het besluit van die kwestieuze organisatie, instelling of kunstenaar wordt vernietigd, en niet het geheel. Dat geeft altijd problemen. Doordat men ziet dat een procedure tot resultaten kan leiden, zullen in de toekomst meer mensen naar de rechtbank stappen.

Minister Bert Anciaux: Wat ik wilde antwoorden, is gezegd. Een mogelijkheid is vanzelfsprekend om heel stevig te motiveren. Een andere mogelijkheid is alles op te splitsen in individuele besluiten. Laat er geen misverstand over bestaan dat iedereen het recht heeft om juridisch zijn rechten uit te putten. In het verleden werd zonder enige twijfel niet gemotiveerd zoals het vandaag wordt verwacht en gedaan. We zitten ook met het gegeven dat nogal wat organisaties het vanzelfsprekend vinden dat ze krijgen wat ze vragen.

Ik geef een vergelijkend voorbeeld. Het is niet de eerste keer dat voor een beschikbaar bedrag van bijvoorbeeld 70 miljoen euro de aanvragen rond 200 tot zelfs 230 miljoen euro schommelen. U begrijpt dat dat altijd voor ontgoocheling zorgt bij een aantal organisaties die een pak meer middelen vragen. Ik neem dat sowieso ernstig, maar we kunnen niet elke vraag honoreren. We zullen er zeker en vast op toezien dat de motiveringen zeer uitdrukkelijk zijn. We hebben daar de laatste jaren overigens al veel werk rond verzet.

De Raad van State stelt zich ook niet in de plaats van de overheid. De Raad van State heeft vernietigd, het is nu aan de Vlaamse Regering om te beslissen wat ze moet beslissen. We zullen er in ieder geval voor zorgen dat er zo weinig mogelijk interpretatie overblijft. Want de reden waarom de Raad van State vernietigt, heeft meestal te maken met de motiveringsplicht. Ik kan ze daar geen ongelijk in geven.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de minister, het gaat mij absoluut niet over wat er nu gebeurt. Men heeft geleerd uit het verleden, zeker na het rapport van het Rekenhof. Het gaat ook niet over de positie van de jazz in de muziekwereld. Het kon net zo goed een

ander gesubsidieerd ensemble zijn dat naar de Raad van State was gestapt.

Het gaat mij over de juridische consequenties van deze uitspraak. Dat boeit mij ten zeerste. De discussie is dan ook nog niet gesloten.

De heer Piet De Bruyn: Mijnheer de minister, u verwijst naar de individuele subsidiedossiers die overeind blijven. De rechtsgrond waaruit ze voortvloeien, houdt op te bestaan.

Minister Bert Anciaux: Neen, ze houden op te bestaan, als de rechtbank ze vernietigt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Marc van den Abeelen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veroordeling van Vlaamse ambtenaren in een dossier van illegaal storten van afval bij wegenwerken en de verantwoordelijkheid ter zake van het Vlaamse Gewest

De voorzitter: De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, u hebt allemaal via de pers kunnen vernemen dat zeven ambtenaren van onze Oost-Vlaamse administratie veroordeeld werden – zij het met opschorting van straf – wegens het illegaal storten van afval. In hun verweer voerden zij aan dat ze dat gedaan hebben op basis van een gedoogbeleid van de Vlaamse Afvalmaatschappij, en dat dit was om de stromen beter te kunnen controleren. Begrijpe wie begrijpen kan, maar dat was hun officiële uitleg. Zij hebben echter verzuimd om te controleren of dat afval in een later stadium ook zou worden afgevoerd.

Het vreemde in het vonnis van de correctionele rechtbank van Gent, mevrouw de minister, is dat men een verpletterende verantwoordelijkheid toeschrijft aan het Vlaamse Gewest en aan de Vlaamse Gemeenschap. Men wijst het Vlaamse Gewest zelfs aan als de grote schuldi-ge. U was toen nog geen minister, dus u hoeft zich niet persoonlijk aangesproken te voelen.

Uw voorganger bij Openbare Werken, huidig minister-president Peeters, heeft in 2005, toen dit aan het licht kwam, meteen de nodige maatregelen getroffen. Maar wat gaat u doen aan al die storten die nog bestaan? Hoe gaat u dat historisch passief dat ontstaan is, wegwerken in de toekomst? Hoe gaat u een controlesysteem opzetten

om ervoor te zorgen dat dat niet meer gebeurt? Ik heb in mijn regio nog altijd de indruk dat, wanneer een aannemer een baan openbreekt, hij zijn stort nogal lang laat liggen en soms zelfs vergeet het weer mee te nemen, hetzij omdat hij failliet gaat, hetzij om een andere reden. Hoe gaat u dat oplossen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer van den Abeelen, ik heb uiteraard ook kennis genomen van de uitspraak die een paar dagen geleden werd gevelde in dit dossier dat we sinds een paar jaar ook allemaal kennen.

Ik denk dat het van belang is om eerst te onderstrepen dat, zoals u zelf ook hebt aangehaald, mijn voorganger, vanaf het ogenblik dat de feiten aan het licht zijn gekomen, zeer kordaat gereageerd heeft. Het staat ook expliciet in de motivering vermeld dat er een drietal dingen zijn gedaan. Eerst en vooral is er onmiddellijk een screening gebeurd over waar die zogenaamd 'tijdelijke' sportplaatsen liggen. Er bestonden er zes. Dan rees de vraag hoe we die zaken gaan oplossen en hoe het verwijderd zal worden. Dat is gebeurd. Begin 2006 zijn op die plaatsen alle feitelijkheden verdwenen.

Mijn voorganger heeft het nodige gedaan om de leidinggevende ambtenaren van de drie betrokken administraties samen te brengen, want er was de administratie Wegen en Verkeer die de werken opdraagt, de OVAM, maar ook het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, want in een paar gevallen lag het afval in een natuurgebied. De administraties zijn bijeengeroepen, om ervoor te zorgen dat dat niet meer kan gebeuren. In zulke gevallen moet men ook vermijden dat men elkaar verwijten maakt en in een kafkaïaanse situatie terechtkomt. Als gevolg van die actie werd in maart 2007 een protocol ondertekend tussen de drie administraties, waarbij zeer klare afspraken gemaakt zijn over hoe met afval, naar aanleiding van werken, wordt omgegaan.

Mijnheer van den Abeelen, u hebt het over aannemers en wegenwerken, maar hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor bermmaaisel. Als dat drie of vier weken blijft liggen op een bepaalde plaats, zorgt dat voor hinder en begint dat te stinken. Het zijn situaties die vermeden moeten worden.

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt. Men heeft me vandaag, naar aanleiding van uw vraag, gerapporteerd dat die afspraken ook zeer zorgvuldig worden bekeken. In elk bestek worden de bepalingen opgenomen per soort. Er is bermmaaisel, bouw- en slooafval, dus alle soorten afval. Per soort afval zijn afspraken gemaakt over hoe ermee wordt omgegaan, hoe de containers worden geplaatst en hoelang het afval maximaal mag gestockeerd blijven.

Men kan afspraken maken en dat opnemen in bestekken, maar er moet ook een handhaving zijn. Ik kan u verzekeren dat die zaken nauwkeurig opgevolgd worden. Als er door aannemers of door god weet wie overtredingen zijn, probeert men dat ook op de voet te volgen en door het handhavingsdecreet zal men een aantal extra instrumenten krijgen.

Mijnheer van den Abeelen, u weet wellicht ook dat in het kader van beter bestuurlijk beleid een paar maanden geleden een overeenkomst afgesloten is tussen mezelf en het Agentschap Wegen en Verkeer, waarbij ook het duurzame beheer van afvalstoffen bij wegenwerken als parameter is opgenomen. Daarover zal dus ook gerapporteerd moeten worden in de komende periode.

Mijnheer van den Abeelen, op die manier vermijden we niet alleen dat dergelijke betreurenswaardige fenomenen zich nog voordoen in de toekomst, maar op die manier kunnen we het probleem van het ontstaan van afval bij wegenwerken en onderhoudswerken ook beheersen in de toekomst.

De heer Marc van den Abeelen: Mevrouw de minister, als ik het goed heb begrepen, hebt u niet alleen een inventaris gemaakt van de illegale stortingen in de provincie Oost-Vlaanderen. Ik ken ook andere provincies waar dat is gebeurd. Die zijn ook opgelost of niet? Of is men daarmee bezig?

Daar is de veroordeling nu vrij duidelijk, maar in de andere gevallen is er geen veroordeling. Zijn die ook opgeruimd?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mevrouw de minister, het gaat niet alleen over Oost-Vlaanderen. U weet dat ik in het verleden al heel vaak over dit punt een tussenkomst heb gehouden.

Het is toch belangrijk om in die zaak vast te stellen dat de rechtbank het Vlaamse Gewest eigenlijk aanduidt als de grote schuldige. Het Vlaamse Gewest kan echter, door immuniteit, zo wordt gesteld, niet op de fouten worden gewezen. Zo blijft in wezen, dat is wat ik wil aanbrengen, in de hele zaak de echte schuldige ongestraft.

Naar aanleiding van deze uitspraak wordt gesteld dat het Vlaamse Gewest zijn eigen geloofwaardigheid heeft ondermijnd, door het feit dat men er niet in slaagt om de eigen regels te laten naleven. Volgens de rechter is dit – ik vind dat een zeer zware uitspraak – een rechtsstaat onwaardig.

Feit is dat de Vlaamse overheid sussend heeft gesproken over de stortten. Ik heb dat in het verleden ook al een

paar keer aangekaart. Mijn invalshoek was vooral gericht op Oost-Vlaanderen, maar het ging over stortten die gedurende een beperkte tijd werden gebruikt. Maar de concrete vaststellingen hebben dit toch tegengesproken.

De minister stelt dat er afspraken zijn gemaakt. Niemand wordt verantwoordelijk gesteld. Het feit is dat ambtenaren worden vrijgesproken en dat het Vlaamse Gewest zijn handen in onschuld wast. De fouten uit het verleden – los van het feit dat uw voorganger en uzelf initiatieven hebben genomen om te remediëren – blijven ongestraft. Is dat ook uw vaststelling? Voor de fouten worden ambtenaren vrijgesproken. De Vlaamse overheid kan niet aansprakelijk worden gesteld. We staan erbij en kijken ernaar.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Deckmyn, u moet hier de elementaire principes van het strafrecht toepassen. De ambtenaren zijn niet vrijgesproken. De feiten zijn bewezen, maar er wordt hen opschorting van straf verleend. Het Vlaamse Gewest heeft geen rechtspersoonlijkheid. Dat zijn de normale principes in het strafrecht. De feitelijke motivering van het arrest is duidelijk.

Er wordt hier gesproken van het toedekken met de mantel der liefde. U hebt het fout. Mijn voorganger heeft actie ondernomen om ervoor te zorgen dat de illegale stortten verdwenen. Wie de uitspraak goed leest, begrijpt dat er slechte communicatie is geweest. Er moeten dus goede afspraken worden gemaakt. Die afspraken zitten in een protocol afvalverwerking waarin duidelijk wordt gesteld wat er wordt aanvaard als tijdelijk en wat niet. Het kader waarbinnen we ons bevinden, ligt op die manier vast. U weet hoe beter bestuurlijk beleid in elkaar zit. In de beheersovereenkomst staat duidelijk dat er protocols gelden. Het is nu de opdracht van het leidinggevende departement dat werken uitvoert dat de protocolafspraken worden nageleefd en dat er systematisch wordt gerapporteerd. Ik zal daar als bevoegd minister zeer zorgvuldig toezicht op houden. Ik ben ervan overtuigd dat u dit als parlements lid ook zult doen.

Mijnheer van den Abeelen, ik heb de lijst bij met de stortten in Oost-Vlaanderen. Ik ga ervan uit dat naar aanleiding van die toestand de screening in Vlaanderen is gebeurd. Als u dat wenst, dan kan ik u die lijst laten bezorgen. Ik heb ze nu niet bij. De afspraken zijn niet gemaakt met de leidinggevende ambtenaren van de provincie Oost-Vlaanderen, maar met de leidinggevende ambtenaren van de drie departementen op Vlaams niveau. Dat is duidelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van het arrest van het Grondwettelijk Hof betreffende de zorgplicht in het Natuurdecreet

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, we hebben u vorige week gemist, maar dat was om goede redenen. U zat op de internationale biodiversiteitsconferentie in Bonn, waar u namens de Vlaamse Regering het charter Countdown 2010 hebt ondertekend. Daarmee engageert u zich om ook in Vlaanderen de achteruitgang van de biodiversiteit tegen 2010 een halt toe te roepen. Dat dit nodig zal zijn, leren we ook uit natuurrapporten die ons regelmatig door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek worden afgeleverd. Tot onze grote frustratie moeten we lezen hoe slecht het wel is gesteld met de natuur in Vlaanderen en hoeveel soorten er uitsterven of in hun voortbestaan zijn bedreigd.

Terwijl de minister in Bonn nobele onderwerpen bediscussieerde en nobele verklaringen ondertekende, heeft het Grondwettelijk Hof beslist een belangrijk instrument in ons natuurbeleid, met name de zorgplicht, onderuit te halen.

Volgens het Grondwettelijk Hof is de zorgplicht ongrondwettelijk. De term is immers te weinig nauwkeurig en te weinig concreet, de term biedt de rechtsonderhorigen te weinig rechtszekerheid. Gezien de vage omschrijving van de zorgplicht weten ze niet waar ze zich aan moeten houden.

De zorgplicht is een belangrijke bepaling. Ze voorkomt dat we met betrekking tot elke handeling expliciet moeten omschrijven wat al dan niet mag. De zorgplicht voorkomt een te betuttelend overheidsoptreden, en ook dat de overheid te veel in een wirwar van kleine regeltjes moet vervallen.

Net omwille van het grote toepassingsbereik speelt de zorgplicht een belangrijke rol in de instandhouding van de natuurwaarden in Vlaanderen. Iedereen moet overal schade aan natuurelementen voorkomen, beperken of herstellen. Dit geldt voor overheden en voor burgers. Dit geldt niet enkel in de gebieden die in een ruimtelijk uitvoeringsplan of in een gewestplan als natuurbestemming zijn ingekleurd, maar bijvoorbeeld ook voor hangegebieden of voor grote industriegebieden.

De minister kan uiteraard raden dat de gevolgen van dit arrest aanzienlijk zullen zijn. Ik denk hierbij niet enkel aan de uitkomst van een aantal rechtszaken, maar ook aan het gemeentelijk natuurbeleid dat ondersteund wordt door de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de gemeenten. In de laatste samenwerkingsovereenkomst is de zorgplicht opgenomen als een

voorwaarde om middelen te kunnen krijgen van het Vlaamse Gewest.

Mevrouw de minister, welk gevolg wilt u aan dit arrest geven? Welke stappen wilt u zetten om de zorgplicht in het Natuurdecreet te herstellen? Een duidelijker omschrijving moet de toetsing aan de Grondwet doorstaan. Dat dit niet onmogelijk is, blijkt uit de omschrijvingen van de zorgplicht in de afvalstoffendecreetgeving en in de regelgeving inzake ruimtelijke ordening. Die omschrijvingen doorstaan de toetsing door het Grondwettelijk Hof. Het Grondwettelijk Hof heeft duidelijk verklaard dat die omschrijvingen aan de criteria inzake nauwkeurigheid, duidelijkheid en rechtszekerheid voldoen. Het is bijgevolg niet onmogelijk om ook in het Natuurdecreet een zorgplicht in te voeren die de toetsing door het Grondwettelijk Hof kan doorstaan.

Mevrouw de minister, u begrijpt allicht dat we u tot enige spoed willen aanzetten. We wachten al lang op de objectieve evaluatie van de verschillende instrumenten van het natuurbeleid die ons in het Vlaams regeerakkoord is beloofd. Na vier jaar hebben we nog steeds het eerste resultaat niet gezien. Ook met betrekking tot een aantal groene ruimtelijke uitvoeringsplannen, die zijn bedoeld om het Vlaams natuur- en bosareaal verder in te vullen, blijven we op onze honger zitten. Indien dan ook nog eens de bestaande instrumenten in het natuurbeleid uit onze handen worden geslagen en we bijgevolg ontwapend achterblijven, zal het moeilijk worden om het engagement dat u vorige week in Bonn bent aangegaan na te komen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw de voorzitter, ik wil eerst een voorafgaande opmerking maken. De heer Martens stelt hier een actuele vraag over een technisch dossier. Het Grondwettelijk Hof is niet over een nacht ijs gegaan. Ik zal straks toelichten in welke omstandigheden dit arrest tot stand is gekomen.

De leden van het Grondwettelijk Hof hebben de zaak grondig bestudeerd. De heer Martens vraagt me nu om op twee minuten tijd alles op een begrijpelijke wijze te analyseren en om mee te delen hoe het Vlaamse Gewest dit probleem zal oplossen. Ik zal dat proberen, maar er bestaan gemakkelijkere oefeningen. *(Opmerkingen)*

We zullen het hier later nog over hebben. Het is een boeiende zaak. Ik was alvast verrast toen ik de vraag te lezen kreeg.

Eerst en vooral moeten we nagaan in welk kader deze prejudiciële vraag is gesteld. De vraag is afkomstig van een hof van beroep dat over een correctionele zaak moet oordelen. Het gaat hier, met andere woorden, om een strafrechtelijke zaak.

Meer bepaald werd de vraag gesteld of de zorgplicht, zoals die is opgenomen in het Natuurdecreet, de toets van de strafrechtelijke legaliteit kon doorstaan. Ik zeg dat omdat dit zeer belangrijk is. Het Hof geeft een hele uiteenzetting en komt dan tot de conclusie dat ervoor moet worden gezorgd dat de feiten die strafbaar worden gesteld, voldoende nauwkeurig zijn, duidelijk zijn en dat ze een rechtszeker kader bieden. De zorgplicht zoals ze in het Natuurdecreet omschreven is, komt er echter op neer dat iedereen die zich op een bepaalde manier in de natuur beweegt, goed moet beseffen wanneer en op welke manier hij schade kan veroorzaken aan de natuur.

En daar knelt het schoentje. Het Grondwettelijk Hof stelt vast dat het hier over iedereen gaat, over elke handeling en over elke schade aan natuurelementen. Dat blijkt de toets van strafrechtelijke legaliteit niet te kunnen doorstaan. Het Hof zegt heel specifiek dat de noties handelingen en de schade aan de natuurelementen veel te breed zijn.

De conclusie is dat processen-verbaal die worden opge maakt, louter op basis van artikel 14 van het Natuurdecreet, niet meer kunnen leiden tot een strafrechtelijke veroordeling. Het antwoord op die prejudiciële vraag is dus vrij duidelijk. Dat betekent echter niet dat het algemeen beginsel van de zorgplicht, zoals het omschreven is, niet als algemene norm kan blijven bestaan. Ik doe hier nu geen definitieve uitspraak over, maar mij lijkt het niet onmogelijk dat men in het kader van een milieustakingsvordering artikel 14 van het Natuurdecreet kan aangrijpen om te stellen dat er een overtreding wordt begaan. Ook in het kader van de samenwerkingsovereenkomst blijft de functionaliteit behouden.

Nu zijn er in principe twee mogelijkheden. Ofwel kiezen we ervoor dat het principe in het Natuurdecreet kan blijven staan als algemeen principe. Ik zie ook geen reden om het er als zodanig uit te halen. Ofwel doen we dat niet en spitsen we ons toe op de strafrechtelijke functie van de zorgplicht. Dan moeten we wel de oefening durven maken om een duidelijker omschrijving te geven aan de noties handelingen, natuurelementen of aan de categorieën van rechtsonderhorigen die hier betroffen zijn. We kunnen dat niet doen via een code van goede natuurpraktijken. Het legaliteitsbeginsel vereist dat bepalingen met strafrechtelijke impact decretaal verankerd zijn. Dat zou willen zeggen dat het decreet aangepast moet worden. Dat is de keuze waarvoor we staan.

Ik heb de administratie de opdracht gegeven om daarover een grondige analyse te maken, ten einde een afgewogen keuze te kunnen maken. U zult het me niet kwalijk nemen dat die vandaag nog niet af is. Kortom, met het antwoord dat ik nu bied, wil ik de problematiek duidelijk kaderen. Het is volgens mij niet zo dat het antwoord op de prejudiciële vraag tot gevolg heeft dat de zorgplicht inzake natuur afgeschreven is. Het arrest

stelt wel heel duidelijk dat deze zorgplicht op zich niet de basis kan zijn om tot een strafrechtelijke sanctieering over te gaan.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vroeg u niet om het zaakje op twee minuten op te lossen. Ik verwachtte van u geen resultaatsverbintenis, maar wel een inspanningsverbintenis om na te gaan hoe we gevolg kunnen geven aan dit arrest.

Een zorgplicht als algemeen principe die niet afdwingbaar is, heeft weinig zin. We moeten zoeken naar een zorgplicht die ook strafrechtelijk kan worden afgedwongen, net zoals dat geldt voor de zorgplicht in het kader van onze afvalstoffenwetgeving en de wetgeving op het vlak van de ruimtelijke ordening.

Zeggen dat we het overeind houden als een algemeen sturend, richtinggevend principe, is toch wat minnetjes. Onze natuur heeft meer nodig dan dit. Ik maan u dan ook aan om ook na te gaan hoe we de strafrechtelijke vervolging en handhaving van een nieuwe, geconcretiseerde zorgplicht in de toekomst mogelijk kunnen maken.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, u kent allemaal de uitdrukking over gelijk hebben en gelijk krijgen. Mijnheer Martens, ik wil erop wijzen dat we in 1997 – dat is elf jaar geleden – bij de bespreking van het Natuurdecreet al hebben gewaarschuwd voor het feit dat die zorgplicht te algemeen, te onnauwkeurig geformuleerd was. We hebben gewaarschuwd dat ze de toets niet zou doorstaan. Nu blijkt dat de formulering nauwkeuriger moet zijn. Ik ben blij dat onze fractie elf jaar later gelijk heeft gekregen.

Minister Hilde Crevits: Ik veronderstel dat dit geen vraag maar een opmerking is, mijnheer Matthijs.

Mijnheer Martens, men kan niet alles willen. Als u wilt dat dit strafrechtelijk verankerd blijft, dan moet u tezelfdertijd de handelingen duidelijk omschrijven. Verder moet de schade aan de natuurelementen duidelijk worden bepaald. Er zijn dan duidelijke keuzes nodig. Vandaag doe ik geen uitspraken. U maant me aan een en ander te doen, en ik neem dat als goede raadgevingen mee. In elk geval wacht ik tot de administratie klaar is met de analyse.

De heer Bart Martens: Ik denk dat beide elementen niet onverenigbaar zijn. We kunnen een algemeen omschreven zorgplicht gebruiken als een leidend principe voor overheden, burgers en alle rechtsonderhorigen. Wat de strafrechtelijke toepassing betreft, kunnen we de begrippen 'handelingen' en de begrippen

‘natuurelementen’ verder concretiseren, zodat een handhavinginstrument overeind blijft waarmee burgers en bedrijven kunnen worden aangespoord om de zorg voor de natuur ernstig te nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Ward Kennes tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de kwaliteit van het zwemwater in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, het is een genoegen om mijn eerste actuele vraag aan u te mogen stellen. Ik zal het niet hebben over het zeewater, want dat komt hier vaker ter sprake, maar wel over de kwaliteit van de binnenwateren. Op 14 mei hebt u een persbericht verspreid waarin stond dat het de goede richting uitgaat met onze waterkwaliteit. Die verklaring staat haaks op wat een aantal kranten daarover gisteren hebben gepubliceerd. Nochtans beroept iedereen zich op dezelfde cijfers. De verklaring ligt wellicht in het feit dat Europa geen onderscheid maakt tussen Vlaanderen en Wallonië. Wie het kaartje bekijkt, zal merken dat in het noorden veel blauw en groen terug te vinden is maar in het zuiden veel rood. De waterkwaliteit in dit land is dus bijna volgens communautaire lijnen verdeeld.

De verkeerde indruk ontstaat dat de kwaliteit van de zwemwateren daalt. Om daaraan iets te doen, moeten we van Europa verkrijgen dat een onderscheid wordt gemaakt tussen de toestand in noord en zuid. De regelgeving en de omzetting van de richtlijnen gebeurt immers door verschillende instanties, en ook de metingen gebeuren op verschillende wijze. Kunnen we op dat vlak stappen vooruit zetten? Bent u er zeker van dat in Wallonië het water op dezelfde manier wordt gecontroleerd als bij ons?

Een volgend punt zijn de klimatologische omstandigheden. We weten dat er aan de kust meer vervuiling in het water zit als het hard heeft geregend. Geldt dat fenomeen ook voor de binnenwateren? Zijn er klimatologische omstandigheden die verklaren dat het in 2007 in Vlaanderen beter ging?

Het laatste punt zijn de streptokokken. Het klinkt misschien wat technisch, maar hun aanwezigheid is een criterium voor het al dan niet toekennen van de ‘blauwe vlag’. Ze spelen ook een rol als de VMM beslist een burgemeester op te dragen een waterplas te sluiten. In een dergelijk bericht van de VMM staan dan naast de totale coli en de fecale coli ook de waarden van de

streptokokken vermeld. Ik verneem dat dit bij de beoordeling van de waterkwaliteit echter niet in rekening wordt gebracht. Dat is toch merkwaardig?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het is een genoegen dat ik op uw eerste vraag mag antwoorden. Wat de zwemwaterkwaliteit betreft, klopt het dat ik op 14 mei 2008 de resultaten heb bekendgemaakt van de zwemwaterkwaliteit in Vlaanderen. Als Vlaams minister kan ik me niet uitspreken over de kwaliteit elders in ons land. Ik deed dat naar aanleiding van de rapportering door de Vlaamse Milieumaatschappij aan Europa. Jaarlijks moet de VMM over de kwaliteit van het zwemwater verslag uitbrengen. Op aandringen van onze diensten gebeurt die rapportering gedecentraliseerd. Zowel Vlaanderen als Wallonië heeft twee rapporteurs die bij Europa verslag uitbrengen. Brussel heeft er geen, want Brussel beschikt niet over zwemwaterplassen die moeten worden gemeten.

Die rapporteurs hebben de resultaten doorgegeven. De resultaten komen terecht in één databank. Wanneer er resultaten worden bekendgemaakt, dan zijn het enkel de nationale resultaten. Vandaar dat er een verschil bestaat tussen het algemene beeld voor België en het beeld voor Vlaanderen. Uw kaartje toont dat duidelijk aan.

Er is in het verleden ook al aan Europa gevraagd om regionale aandacht te hebben voor leefmilieu. Dat is evident want leefmilieu is een regionale bevoegdheid. Het is dan ook logisch dat de resultaten in de twee landsgedeelten verschillend zijn. Momenteel gaat Europa daar niet op in. Richtlijnen gelden ten opzichte van lidstaten. De resultaten moeten dan ook gerapporteerd worden door de lidstaten.

Dat zou kunnen veranderen. Momenteel is er discussie over de totstandkoming van het nieuwe cohesiebeleid. Er zijn nog een aantal andere lidstaten die eenzelfde gedefederaliseerde structuur hebben en die hun resultaten ook graag zouden rapporteren.

Bovendien moet binnenkort ook het Belgische standpunt worden bepaald in het kader van de onderhandelingen onder het Franse voorzitterschap, over de mededeling van de Commissie inzake een gemeenschappelijk milieu-informatiesysteem. Wanneer we willen dat de bevoegdheidsniveaus iets hebben aan dat systeem, dan moeten er regionale cijfers gerapporteerd worden. Zo niet, heeft die mededeling weinig zin.

U vraagt hoe het zit met de rapportering. Die rapportering gebeurt in Vlaanderen en in Wallonië op hetzelfde vlak. U hebt een punt wanneer u het hebt over die streptokokken. Er wordt gemeten aan de hand van een lijst van parameters die op Europees vlak is bepaald. In

Vlaanderen meten we zelfs regelmatig dan opgelegd. Er is in Europa geen bindende norm voor de overschrijding van de hoeveelheid streptokokken. Die springen er dan ook uit bij het algemene resultaat. Dat is het gevolg van de Europese regelgeving. Dat neemt niet weg dat de hoeveelheid streptokokken wordt gemeten en opgevolgd. Voor een aantal zaken is die bepalend. Ze wordt echter niet opgenomen in het eindverslag van Europa.

We weten nooit wat de impact is van klimatologische omstandigheden. Ik sluit dan ook niet uit dat ze een impact hebben op de kwaliteit van het water. We zien nu stilaan de gevolgen, ook op de binnenwateren, van de investeringen die worden gedaan in het rioleringsbeleid. Hoe meer afvalwater ongezuiverd in beken en plassen terecht komt, hoe beter. Wanneer het heel hard regent, dan zijn er wel nog een aantal knelpunten, niet alleen aan de kust. Er zijn nog een aantal overstorten die op dat moment in werking treden. De riolen kunnen de hoeveelheid water niet meer aan. De putdeksels komen omhoog en het regen- en afvalwater komt op straat en ongezuiverd in plassen terecht. De resultaten zijn al beter door de geleverde inspanningen. Er zijn echter nog een aantal knelpunten die geïnventariseerd zijn en die de komende jaren moeten worden opgelost.

De heer Ward Kennes: Mevrouw de minister, het zou een goede zaak zijn indien de resultaten van het Vlaamse milieubeleid binnen afzienbare tijd zouden kunnen worden vertaald in de Europese rapporten. Wat de streptokokken betreft, stel ik vast dat de VMM, bij het opstellen van een rapport van onderzoek open zwem- en recreatiewaters, daar een imperatieve waarde van 400 op kleeft terwijl VLAREM zelf een richtwaarde van 100 hanteert.

Ik stel vast dat dat een factor is waarmee dus wel degelijk rekening wordt gehouden en die ertoe kan leiden dat, indien die imperatieve waarde wordt overschreden, een waterpartij moet worden gesloten. Ik blijf dus met de vraag zitten of dat niet beter mee wordt opgenomen in de evaluatie, daar de VMM zelf rekening houdt met deze factor als het gaat over de volksgezondheid.

Minister Hilde Crevits: Er is nog geen zekerheid over de vraag of regionale cijfers zullen kunnen worden gerapporteerd op Europees niveau. We proberen nu het Belgische standpunt ter zake te bepalen. We hopen dan een stap voorwaarts te kunnen zetten, naar aanleiding van de indicatoren of het informatiesysteem.

Dan zijn er de streptokokken en het aantal metingen. We meten frequenter dan Europees voorgeschreven. Dat gebeurt in zeer nauwe samenwerking met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Niemand zal betwisten dat die fecale streptokokken een relevante parameter zijn, maar er is geen Europese richtwaarde die dat verplicht opneemt. Als we daar verandering in willen

brengen, moeten we ervoor zorgen dat dat Europees wordt veranderd. Zo ver staan we vandaag nog niet. Het lijkt me echter een brug te ver om te besluiten dit uit de Vlaamse rapportering te houden en het niet meer als parameter in acht te nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de conclusies van de studie van het Vlaams Vredesinstituut betreffende het economisch belang van militair onderzoek en ontwikkeling

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, er is ons een rapport voorgelegd dat het Vlaams Vredesinstituut heeft laten maken over de economische impact van militair onderzoek en ontwikkeling. Als ik het rapport lees, en de conclusies die het Vlaams Vredesinstituut daaruit trekt, dan vraag ik me toch af of die jongens niet in een existentialistische crisis zitten.

Het gaat over een economisch rapport, maar nergens vind ik cijfers terug die de erin geponeerde stellingen kunnen bevestigen. Ook moet ik vaststellen dat dit volledig geënt is op landen met een grote en echte defensie-industrie. Uit de bibliografie blijkt eveneens dat er vooral wordt gesproken over Britse en Amerikaanse toestanden, maar niet over Europese. Ik vraag me dus af: wat met Vlaanderen? Een van de gebreken over het rapport is dat het niet spreekt over dualuseproducten. Het gaat enkel over echte wapensystemen of wapens, terwijl Vlaanderen enkel en alleen dualuseproducten maakt.

Het interesseert me wel wat de impact in Amerika is. Wat me echter vooral interesseert, is wat de impact is van investeringen in onderzoek en ontwikkeling in dualuseproducten op de Vlaamse economie. Wat dat betreft, schiet het rapport volledig tekort. Het Vlaams Vredesinstituut stelt het volgende: "Aangezien er geen economische argumenten zijn voor overheidssteun aan militaire projecten, lijkt het ons dan ook zinvoller ervoor te kiezen de schaarse overheidsmiddelen te investeren in onderzoeksintensieve civiele sectoren." Op het einde van het rapport staat echter te lezen: "Algemeen kunnen we echter stellen dat militair onderzoek en ontwikkeling in de wereld van vandaag geen belangrijke factor is van economische groei." Nu is er een

hemelsbreed verschil tussen geen impact hebben en een niet echt belangrijke groei.

Mevrouw de minister, hoe reageert u op dat rapport en op het persbericht van het Vlaams Vredesinstituut? Die instelling neemt hier immers toch een politieke stelling in. Ik dacht niet dat dat het doel was van dat instituut.

Mijn tweede vraag betreft een uitspraak van uw voorgangster, mevrouw Moerman. Vorig jaar heeft zij gezegd: “Alles wat ooit een militaire bestemming kan hebben, wordt beschouwd als een wapen. Daardoor is de toekenning van enige steun vrijwel onmogelijk. Dat zet een rem op onderzoek en innovatie, ook in burgerlijke domeinen.” Ik ben het met die stelling volledig eens. Ik vraag me dus ook af hoe u op die stelling reageert en of u eventueel maatregelen wilt nemen die deze min of meer absurde toestand die we hier in Vlaanderen mee maken zullen opheffen.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer Van Gothem, ik ben ook niet echt onder de indruk van de studie. De vraag is of het een studie is. Het is eigenlijk vooral een literatuuroverzicht, en dan nog hoofdzakelijk over een Angelsaksische praktijk met echt wel grote nationale defensiebedrijven. De onderzoekers zelf geven te kennen dat het moeilijk is om conclusies te trekken uit hun onderzoek.

Vanochtend heb ik gezien dat nogal wat experts in Vlaanderen zeggen dat de studie bijzonder weinig meerwaarde biedt. Ik denk ook niet dat het een relevante vraag is of we subsidies moeten verlenen aan O&O-projecten die exclusief militair zijn, want die bestaan niet in Vlaanderen. Er wordt slechts één cijfer gegeven: op pagina 13 ziet u dat het aandeel van het BBP dat gaat naar O&O-steun aan militaire projecten nul is.

De vraag is dus wat de studie onderzoekt als we geen militaire O&O-steun geven. Voor mij is dat absoluut geen relevante vraag. Wel relevant is de vraag is of we steun willen verlenen aan O&O-projecten die de ontwikkeling beogen van goederen die zowel civiel als militair kunnen worden ingezet. Zo kan bijvoorbeeld hetzelfde scherm van Barco dienen voor een reddingshelikopter én voor een gevechtshelikopter.

In dat opzicht heb ik een veel interessantere synthese-nota en aanbeveling van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid onder leiding van Karel Vinck, die ook VIA-voorzitter is. Hij stelt op pagina 65 dat op het gebied van dualusegoederen “de innovatieve slagkracht van Vlaanderen verhoogd moet worden door de ‘dual use’-O&O te versoepelen”. Dat is een aanbeveling om aan te knopen bij de omzendbrief-Van den Brande uit 1994. Die omzendbrief stelde een verbod in tot steun

door het IWT aan onderzoeksprojecten die eenduidig en volledig militaire toepassingen met een offensief karakter beogen.

Ik zal het literatuuroverzicht van de onderzoekers overmaken aan de VRWB en hen vragen of ze hun aanbeveling tot versoepeling van O&O voor dual use aanhouden. Ik verwacht dat ik daarop op korte termijn, hopelijk begin juli, een antwoord kan krijgen.

De heer Roland Van Gothem: Dank u, mevrouw de minister, voor uw antwoord. Ik kan noteren dat wij ongeveer op dezelfde golflengte zitten. U zegt dat u, wat de dualuseproducten betreft, een versoepeling of een aanpassing van de richtlijn van de heer Van den Brande wilt. Ik zou graag hebben dat u daartoe binnen afzienbare tijd het nodige doet, want we moeten nu toch vaststellen dat bijvoorbeeld het IWT zich nogal gemakkelijk achter die richtlijn verbergt om geen subsidies te geven vanaf het ogenblik dat er nog maar een vermoeden bestaat dat die kunnen worden gebruikt voor militaire doeleinden. We hebben een duidelijkere richtlijn nodig, een die zeer goed stipuleert wat kan en wat niet kan.

Dat hebben we op dit ogenblik niet. We moeten uit die situatie geraken waarin het IWT kan schermen met die richtlijn om te zeggen: wij geven geen subsidies. Dat is niet altijd gerechtvaardigd.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik wil graag nog enige verduidelijking geven. De richtlijn-Van den Brande waar minister Ceysens naar verwijst, is de versie van 1994. Die richtlijn zegt inderdaad dat onderzoeksprojecten die eenduidig, volledige militaire toepassingen beogen met een offensief karakter – dat zijn drie criteria – niet weerhouden moeten worden. Dat soort onderzoeken wordt in Vlaanderen niet gefinancierd.

Maar het probleem zit er hem in dat daarna, in 1999 een nieuwe strengere richtlijn-Van den Brande is gekomen. Die richtlijn bemoeilijkt de steun aan projecten met een mogelijke militaire affiniteit. Het criterium waar men naar verwijst, is de Wapenwet van 5 augustus 1991. Dat slaat eigenlijk op alle producten die een in-, uit- of doorvoervergunning nodig hebben. Dat is heel breed, omdat in de Wapenwet ook een catch-allclausule zit. Ook gewone elektronica kan daaronder vallen, fotografische toepassingen en van alles dat civiel onderzoek behoeft.

Ik zal één voorbeeld geven van wat er zou zijn gebeurd, mocht die strenge richtlijn van 1999 honderd en een jaar geleden van toepassing zijn geweest. Honderd en een jaar geleden heeft Leo Baekeland het eerste volledig synthetische plastic uitgevonden. Hij heeft daar in 1907 een patent op genomen. Wij kennen

allemaal bakeliet als de kunststof van de radio's en telefoons van onze oma's. In 1944 zijn de geallieerden geland op de stranden van Normandië. Ze gingen met een metaaldetector op zoek naar Duitse mijnen. Ze hebben die niet gevonden. Het duurde even voor ze ontdekten dat die mijnen in bakeliet zaten. Gelukkig had Baekeland als eerste in een lange rij van wetenschappers de wijk genomen naar de Verenigde Staten. Zelfs al zou de richtlijn toen gegolden hebben, ze was niet van toepassing geweest op hem. Als dat wel het geval was geweest, waren bakeliet en misschien ook nog vele andere kunststoffen er niet geweest.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik vraag me af in hoeverre de vraagsteller de eerste conclusie van dit onderzoek betwist, met name waarin men pleit dat er vooral moet worden gefocust op onderzoeksintensieve civiele projecten. Uit zijn vraag zou men kunnen afleiden dat hij die doelstelling in twijfel trekt. Dat moet nochtans de focus zijn van ons onderzoeks- en ontwikkelingsbeleid.

We kunnen uiteraard een debat voeren over dualuseproducten. Ik wil er enkel voor waarschuwen dat de kleinste mogelijke versoepeling aanleiding kan geven tot onvoorziene perverse effecten. Ik denk dat we dat zeer goed in het oog moeten houden. Als we al een versoepeling zouden doorvoeren, moeten we de gevolgen eerst goed bestuderen. We hebben al heel moeilijke discussies gehad over eindbestemming en dergelijke. Als we daar nu nog afgeleide producten gaan bij betrekken, moeten we zeer voorzichtig zijn.

Ik ben het met u eens dat het goed zou zijn de VRWB te interpellieren en zijn conclusies naast dit rapport te leggen.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Ik heb de indruk dat de heer Van Goethem de boodschap uit deze studie niet echt beviel en dat hij daarom op de boodschapper schiet. Ik wil even in herinnering brengen dat het rapport gemaakt is in opdracht van het VVI, maar door twee zeer vooraanstaande internationale experts in defensie-economie.

Het gaat inderdaad over een literatuurstudie, dat zeggen ze zelf in de eerste plaats. Dit dan afdoen als ongefundeerd en zeggen dat we er geen besluiten uit mogen trekken omdat uw visie niet wordt gedeeld, is te kort door de bocht gaan. Deze studie zegt heel duidelijk op basis van alle literatuur die er in de wereld tegenwoordig over beschikbaar is, dat investeren in militair onderzoek en ontwikkeling tegenwoordig weinig of geen meerwaarde betekent louter op het vlak van de economische groei. Men heeft het dus nog niet eens over een algemeen maatschappelijke meerwaarde en die is er zeker ook niet. Als men louter eng bekijkt wat het effect is op de economische groei, dan zeggen zij dat er nagenoeg geen is.

Ik denk dat de aanbevelingen of besluiten uit de studie ons er in de eerste plaats toe moeten brengen om eerder dan de IWT-richtlijn van Van den Brande van 1999 af te zwakken, de richtlijn te behouden en zelfs door te trekken naar alle andere economische steunmechanismen die de Vlaamse overheid heeft. Het gaat inderdaad om een maatschappelijke keuze: kiezen we voor de uitbouw van een vredeseconomie of van een wapenindustrie? Deze studie geeft alvast aan dat als men kiest om onderzoek en ontwikkeling op het vlak van militaire technologie in Vlaanderen te steunen, dat weinig of geen meerwaarde zal bieden voor de economische groei. De studie heeft zich niet eens uitgesproken over het algemeen maatschappelijk nut, maar ik denk dat het duidelijk is dat op dat vlak de meerwaarde nog veel minder is, om niet te zeggen onbestaande.

Om af te sluiten: tenzij men er effectief voor kiest om in naam van de belangen van één of twee bedrijven te fietsen, kan wie kiest voor het algemeen belang niet anders dan de richtlijn uit 1999 van Van den Brande niet alleen te behouden voor wat het IWT betreft, maar zelfs door te trekken naar alle andere economische steuninstrumenten en ondersteuningmechanismen die deze Vlaamse overheid heeft.

De voorzitter: De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande: Mevrouw de voorzitter, ik vind niet dat we een ideologisch debat moeten voeren en stellen dat we, indien we een bepaalde richting uitgaan, bijdragen aan de oorlogsindustrie. Ik denk niet dat iemand hier in dit parlement voorstander is van een oorlogsindustrie, zeker de minister niet.

Niemand zal ontkennen dat er een moeilijke confrontatie is van wat economisch belang heeft – en ook dat kan worden gerelativeerd en elke studie zal een bijdrage leveren – en de waarden die we naar voren willen schuiven. We moeten ze afwegen en proberen om een kader te schetsen dat toelaat dat we die waarden proberen waar te maken. Aan de andere kant moeten we natuurlijk ook zin hebben voor realiteit.

Dit debat geeft aan dat het nuttig is om verder na te denken en om dit verder te bekijken. U moet ook de context zien van 1994 en van 1999. Mevrouw Moerman verwees naar Baekeland, iemand die ik een enorm respect toedraag, maar we weten dat bakeliet ondertussen alleen nog als designartikel wordt gebruikt. Op zich is het zeker en vast nog heel attractief, maar de economische waarde is helaas nauwelijks nog bestaande.

Ik denk dat we geen ideologisch debat moeten voeren, maar dat we rekening moeten houden met enkele waarden. Mijn punt in 1994, dat in 1999 werd verstrengd, was dat we een soort van deontologie moesten volgen.

Een deontologie kan misschien makkelijker tot element worden genomen, dan heel strikte regels. Ik ben dus voorstander, niet om het debat zomaar te heropenen, maar om goed na te denken over de manier waarop we met het probleem omgaan.

Minister Patricia Ceysens: Ik herhaal nogmaals de we geen militaire O&O hebben. Dat is de richtlijn van 1994. De studie schrijft ook duidelijk dat het om 0,00 percent gaat. De richtlijn van 1994 heeft de militaire O&O verboden en we hebben geen militaire O&O.

Daarnaast is er natuurlijk de vraag wat we doen met O&O en ‘dual use’. Ik beveel nogmaals de collega’s de lectuur aan van “Technologie en Innovatie in Vlaanderen: prioriteiten. Synthesenota en aanbevelingen”.

Op pagina 65 geeft men inderdaad aan dat, om de innovatieve slagkracht van Vlaanderen te kunnen verhogen, de dual use wel heel belangrijk is. Er zijn een aantal voorbeelden. Het internet komt uit de volledige militaire toepassing, maar is burgerlijk geworden. Het vredesinstituut vraagt dan waarom men niet investeert in onderzoeksintensieve sectoren zoals de elektronicasector of de medische sector. Maar een touchscreen, ontwikkeld door Barco, kan bijvoorbeeld op bepaalde momenten voor andere doeleinden worden ingezet.

Als u zegt dat dit alles moet worden gebannen, zoals de heer Glorieux zegt, dan ban je ook ontwikkelingen in elektronica en in de medische sector die zeer waardevol zijn.

Vandaar dat ik bij mijn standpunt blijf. Ik heb de aanbeveling van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB). Ik zal hun deze literatuurstudie nog eens overmaken. Die heeft het over militaire O&O. Ik zal hun vragen of ze hun aanbeveling bevestigen. Dan kunnen we het debat verder voeren.

De heer Roland Van Goethem: Mevrouw de minister, we zullen het debat inderdaad kunnen voortzetten in de commissie want ik heb een resolutie ingediend om deze richtlijn aan te pakken.

Jammer genoeg moet ik vaststellen dat de heer Glorieux het nog altijd niet heeft begrepen want het gaat wel degelijk over militaire goederen en niet over dual use.

Mijnheer Van den Brande, het is juist dat het bakeliet niet veel economische impact meer heeft. Maar in de periode tussen de twee wereldoorlogen, was het een product dat een groot economisch belang had. Ik denk dat het voorbeeld van het bakeliet een goed voorbeeld was om het debat af te sluiten. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Vera Dua tot besluit van de op 15 mei 2008 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de inhaaloperatie inzake de bouw van sociale woningen – 1692 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

81 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
54 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

ACTUALITEITSMOTIE van mevrouw Monique Moens en de heer Jurgen Verstrepen tot besluit van het op 4 juni 2008 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van de kinderopvang in Vlaanderen – 1726 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

87 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
2 leden hebben ja geantwoord;
63 leden hebben neen geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

ACTUALITEITSMOTIE van de dames Marijke Dillen, Marie-Rose Morel, An Michiels, Greet Van Linter en Agnes Bruyninckx tot besluit van het op 4 juni 2008 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toekomst van de kinderopvang in Vlaanderen
– 1727 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

87 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
58 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de actualiteitsmotie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 11 juni 2008 om 10 uur en 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.30 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Erik Arckens, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Thieu Boutsen, Louis Bril, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Frank Creyelman, Rudi Daems, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Kurt De Loor, Paul Delva, Marnic De Meulemeester, Stern Demeulenaere, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Eloi Glorieux, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Pieter Huybrechts, Patrick Janssens, Ward Kennes, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Monique Moens, Fientje Moerman, Marie-Rose Morel, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Elke Roex, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Jos Stassen, Helga Stevens, Erik Tack, Jef Tavernier, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Luc Van den Brande, Joris Vandenbroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Marleen Vanderpoorten, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Frans Wymeersch.

Afwezig met kennisgeving

Cindy Franssen, Sabine Poleyn, Gerda Van Steenberge: gezondheidsredenen;

Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Else De Wachter, Dominique Guns, Veerle Heeren, Margriet Hermans, Michèle Hostekint, Jan Penris, Jan Peumans, Leo Pieters, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Miet Smet, Felix Strackx, André Van Nieuwkerke, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Paul Wille: buitenslands;

Vera Jans, Jul Van Aperen: ambtsverplichtingen;

Martine Fournier: familieverplichtingen.

Afwezig zonder kennisgeving

Sonja Claes, Mark Demesmaeker, Hilde Eeckhout, Frans Peeters, Johan Sauwens, Anissa Tamsamani.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Vera Dua, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier, Christian Van Eyken, Mieke Vogels

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Stern Demeulenaere, Jaak Gabriels, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Patrick Janssens, Ward Kennes, Flor

Koninckx, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Helga Stevens, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Johan Verstreken, Robert Voorhamme

ONTHOUDINGEN:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Stefaan Sintobin, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Jurgen Verstrepen, John Vrancken

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Monique Moens, Jurgen Verstrepen

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Vera Dua, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Eloi Glorieux, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Patrick Janssens, Ward Kennes, Flor Koninckx, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Elke Roex, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Jos Stassen, Helga Stevens, Jef Tavernier, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Stefaan Sintobin, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, John Vrancken

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Stefaan Sintobin, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, John Vrancken

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder,

Paul Delva, Stern Demeulenaere, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Patrick Janssens, Ward Kennes, Flor Koninckx, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Elke Roex, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Helga Stevens, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Johan Verstreken, Robert Voorhamme

ONTHOUDINGEN:

Vera Dua, Eloi Glorieux, Monique Moens, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels
